

Brit Logstein

Trender i norsk landbruk 2012

Frekvensrapport

Rapport 7/2012

ISSN 1503-2035

Norsk senter for bygdeforskning
Universitetsenteret Dragvoll
N-7491 Trondheim

Telefon: +47 73 59 17 29
Epost: post@bygdeforskning.no

Rapport 7/2012

Utgivelsesår: 2012

Antall sider: 108

ISSN 1503-2035

Tittel: Trender i norsk landbruk 2012
Frekvensrapport
Forfatter: Brit Logstein
Utgiver: Norsk senter for bygdeforskning
Utgiversted: Trondheim
Prosjekt: Spørreundersøkelsen «Trender Norsk Landbruk»
Prosjekt nummer: 2000.02
Oppdragsgiver: Norsk senter for bygdeforskning

Kort sammendrag

Trender i norsk landbruk (Trendundersøkelsen) er en postal spørreundersøkelse blant norske gårdbrukere som gjennomføres av Norsk senter for bygdeforskning hvert annet år. Undersøkelsen er blitt gjennomført i 2002, 2004, 2006, 2008, 2010 og nå i 2012. Årets undersøkelse er dermed den sjettede i rekken. Målet er å få etablert en kvantitativ database som gir informasjon om utviklingen innen landbruket over tid. Undersøkelsen er i sin helhet finansiert av Bygdeforskning.

I denne rapporten presenteres resultatene fra Trender i norsk landbruk 2012. Det er i all hovedsak gjort i form av ukommenterte frekvenstabeller. Disse gir en oversikt over hvordan deltakerne i undersøkelsen fordeler seg på de ulike svarkategoriene for hvert spørsmål.

Stikkord

Landbruk, levekår, livskvalitet, trivsel, tilleggsnæring, bønder.
Agriculture, living conditions, quality of life, farm pluriactivity, farmers.

Forord

Trender i norsk landbruk (Trendundersøkelsen) er en postal spørreundersøkelse blant norske gårdbrukere som gjennomføres av Norsk senter for bygdeforskning (Bygdeforskning) hvert annet år. Undersøkelsene er blitt gjennomført i 2002, 2004, 2006, 2008, 2010 og nå i 2012. Årets undersøkelse er dermed den sjette i rekken. Formålet er å få opprettholdt en kvantitativ database som gir informasjon om utviklingen innen landbruket over tid. Undersøkelsen er i sin helhet finansiert av Bygdeforskning.

I denne rapporten presenterer vi resultatene fra Trend i norsk landbruk 2012. Det er i all hovedsak gjort i form av ukommenterte frekvenstabeller. Disse gir en oversikt over hvordan deltakerne i undersøkelsen fordeler seg på de ulike svarkategoriene for hvert spørsmål.

Vi har i denne omgangen ikke kommentert resultatene. Hensikten er først og fremst å gjøre datamaterialet offentlig og tilgjengelig for interesserte brukere. Spesielt interesserte bes ta kontakt med Bygdeforskning for å få tilgang til mer inngående analyser som er utført i tilknytning til tallmaterialet. I tillegg vil vi vise til tilsvarende frekvensrapporter for tidligere år; Rye og Storstad 2002; Rye og Storstad 2004; Vik og Rye 2006; Vik 2008; Logstein 2010. På bakgrunn av disse er det mulig for leseren å følge utviklingen fra 2002 og frem til nå.

Trendundersøkelsen er et felles løft hvor mange av de ansatte ved Bygdeforskning har bidratt med innspill av ulik art, både når det gjelder utarbeidelse av spørreskjema og datasett, og til slutt endelig frekvensrapport.

Trondheim, september 2012

Brit Logstein

Innhold

Forord	3
Tabell-liste	7
1. Undersøkelsens formål og profil	17
1.1 Undersøkelsens profil.....	17
2. Metode	19
2.1 Trekking av utvalg.....	20
2.2 Praktisk gjennomføring.....	20
2.3 Utforming av spørsmålene	21
2.4 Frafall og svarprosent.....	21
3. Forskjell mellom undersøkelsene.....	23
4. Frekvenstabeller	25
Referanser.....	91

Vedlegg:
Spørreskjema

Tabelliste

Tabell 1. Fylkesvis fordeling av informantene i Trendundersøkelsen 2012 sammenlignet med Produsentregisteret (Fra søknad om produksjonstillegg i 31.7.2011. Ekskludert de av disse som har sluttet pr. juni 2012). Prosent	21
Tabell 2. Fordeling på produksjoner. SSBs jordbruksstatistikk (SSB, 2012) sammenlignet med Trendundersøkelsen 2012. Prosent	22
Tabell 3. Kjønn. Prosent. N (1575)	25
Tabell 4. Fødselsår. Prosent. N (1613)	25
Tabell 5. Sivilstand. Prosent. N (1665)	25
Tabell 6. Om ektefelle/samboer barn fra tidligere forhold. Prosent. N (1346) ..	26
Tabell 7. Om bruker og hans/hennes ektefelle/ samboer har skrevet en egen ektepakt /samboeravtale. Prosent. N (1342)	26
Tabell 8. Om man har barn. Flere kryss er mulig. Prosent. N (1669)	26
Tabell 9. Om man vil anbefale noen av barna å ta over bruket. Prosent. N (1414)	26
Tabell 10. Antall barn under 18 år i husstanden. Prosent. N (1059)	27
Tabell 11. Antall barn over 18 år i husstanden. Prosent. N (819)	27
Tabell 12. Høyeste fullførte utdanning. Prosent. N (1663)	27
Tabell 13. Fullført formell landbruksfaglig utdanning på videregående skole, høyskole, universitet eller tilsvarende nivå. Prosent. N (1644)	27
Tabell 14. Oppvekststed. Prosent. N (1660)	28
Tabell 15. Medlemskap i faglag. Prosent. N (1669)	28
Tabell 16. Betydning for at man er gårdbruker: Landbruksinteresse. Prosent. N (1614)	28
Tabell 17. Betydning for at man er gårdbruker: Ønske om å være selvstendig. Prosent. N (1572)	29
Tabell 18. Betydning for at man er gårdbruker: Interesse for et liv på bygda. Prosent. N (1562)	29
Tabell 19. Betydning for at man er gårdbruker: Føler det som plikt å drive gården videre. Prosent. N(1616)	29
Tabell 20. Betydning for at man er gårdbruker: At gårdsdriften gir gode inntektsmuligheter. Prosent. N (1580)	29
Tabell 21. Betydning for at man er gårdbruker: Hadde ikke andre jobbmuligheter da jeg tok over gården. Prosent. N (1580)	30
Tabell 22. Betydning for at man er gårdbruker: Har ikke andre jobbmuligheter i dag. Prosent. N (1564)	30
Tabell 23. Betydning for at man er gårdbruker: Ektefelle/samboer har ønske om å drive gård. Prosent. N (1539)	30
Tabell 24. Betydning for at man er gårdbruker: Bidra med noe positivt til samfunnet. Prosent. N (1583)	30

Tabell 25. Betydning for at man er gårdbruker: Gårdsdriften gir en god ramme for egne barns oppvekstmiljø. Prosent. N (1577)	31
Tabell 26. Yrkesidentitet. Prosent. N (1653)	31
Tabell 27. Foretrukket situasjon om man kunne velge fritt uten å ta økonomiske hensyn. Prosent. N (1646)	31
Tabell 28. Syn på i hvilken grad gårdbrukeryrket jevnt over verdsettes av ulike grupper. Skala fra 1 (svært lavt verdsatt) til 5 (svært høyt verdsatt). Prosent og gjennomsnittsverdier	31
Tabell 29. År for overtakelse av hovedansvaret for driften. Prosent. N (1636)	32
Tabell 30. Odelsrett til bruket. Prosent. N (1652)	32
Tabell 31. Melkesamdrift. Prosent. N (1630)	32
Tabell 32. Omfanget av samarbeid med andre gårdsbruk om arbeidsoppgaver i tilknytning til driften (de som ikke er en del av en melkesamdrift). Prosent. N (1443)	32
Tabell 33. Standarden på driftsbygningene. Prosent. N (1645)	33
Tabell 34. Standarden på maskinparken. Prosent. N (1649)	33
Tabell 35. Eiendomsforhold til bruket. Prosent. N (1601)	33
Tabell 36. Konvensjonell/økologisk produksjon. Prosent. N (1594)	33
Tabell 37. Planer om omlegging til økologisk drift helt eller delvis. Prosent. N (1458)	34
Tabell 38. Ektefelle/samboers høyeste fullførte utdanning. Prosent. N (1340) ..	34
Tabell 39. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Daglige beslutninger og ledelse av gårdsarbeidet. Prosent. N (1402)	34
Tabell 40. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Praktisk arbeid i gårdsdrifta. Prosent. N (1390)	34
Tabell 41. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Løpende produksjonsplanlegging og rapportering. Prosent. N (1365)	35
Tabell 42. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Kontakt med veiledningsapparatet (landbruksfaglig rådgivning). Prosent. N (1387)	35
Tabell 43. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Kontakt med regnskapskontor. Prosent. N (1380)	35
Tabell 44. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Langsiktig planlegging og investeringsbeslutninger. Prosent. N (1388)	36
Tabell 45. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Føringsregnskap. Prosent. N (1381)	36
Tabell 46. Enig eller uenig i følgende påstand: Ektefelle/samboers involvering i gårdsdrifta er viktig for min trivsel som bonde. Prosent. N (1342)	36
Tabell 47. Enig eller uenig i følgende påstand: Ektefelle/samboers involvering i gårdsdrifta er viktig for å ta gode beslutninger om gårdsdrifta. Prosent. N (1335)	36
Tabell 48. Enig eller uenig i følgende påstand: Ektefelle/samboers involvering i gårdsdrifta er avgjørende for at jeg er bonde i dag. Prosent. N (1322)	37
Tabell 49. Enig eller uenig i følgende påstand: Ektefelle/samboer er tilstrekkelig involvert. Prosent. N (1325)	37

Tabell 50. Enig eller uenig i følgende påstand: Jeg og ektefelle/samboer er likeverdige partnere i gårdsdrifta. Prosent. N (1331)	37
Tabell 51. Enig eller uenig i følgende påstand: Ektefelles/samboers lønnsinntekt er med og finansierer gårdsdrifta/investeringer på gården. Prosent. N (1339) ...	38
Tabell 52. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Planteproduksjon. Prosent. N (1588)	38
Tabell 53. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Husdyrhold. Prosent. N (1574)	38
Tabell 54. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Driftstekniske fag. Prosent. N (1562)	39
Tabell 55. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Økonomi. Prosent. N (1586)	39
Tabell 56. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Administrasjon og ledelse. Prosent. N (1585)	39
Tabell 57. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Markedsforståelse. Prosent. N (1572) ...	40
Tabell 58. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Data og IKT. Prosent. N (1582)	40
Tabell 59. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Skogsdrift. Prosent. N (1573)	40
Tabell 60. I hvilken grad man som næringsutøver får dekket sine behov for faglig oppdatering. Prosent. N (1604)	41
Tabell 61. Hvordan det økonomiske resultatet fra gårdsdrifta har endret seg de siste fem årene. Prosent. N (1613)	41
Tabell 62. Sannsynligheten for at det blir foretatt større investeringer i gårdens driftsbygninger de neste fem årene. Prosent. N (1600)	41
Tabell 63. Hvordan gårdbruker tror det økonomiske resultatet fra gårdsdriften vil endre seg de neste fem årene. Prosent. N (1612)	41
Tabell 64. Antatte endringer i maskin- og redskapsparken som bruket disponerer de neste fem årene. Prosent. N (1613)	42
Tabell 65. Antatte endringer i arealet dyrka mark som bruket disponerer de neste fem årene. Prosent. N (1602)	42
Tabell 66. Hvordan øke arealet dyrka mark de neste fem årene. Prosent. N (373)	42
Tabell 67. Antatte endringer i avvirkningen i skogen de neste fem årene. Prosent. N (1596)	42
Tabell 68. Sannsynligheten for at det vil skje endringer i brukets produksjonstype (oppstart/nedlegging av husdyr-/planteproduksjon) neste fem årene. Prosent. N (1604)	43
Tabell 69. Hvilke endringer i produksjoner vil mest sannsynlig skje de neste fem årene. Prosent. N (345)	43
Tabell 70. Antatt sannsynlige utviklingstrekk på bruket de neste fem årene. Prosent. N (1669)	43
Tabell 71. Sannsynlige utviklingstrekk for gårdsbruket om 20 år. Prosent. N (1625)	44

Tabell 72. Antagelser om hvem som sannsynligvis kommer til å ta over gården. Prosent. N (1645)	44
Tabell 73. Tidspunkt for overtakelse. Prosent. N (1278)	44
Tabell 74. Den mest avgjørende faktoren for at ingen vil ta over. Prosent. N (309)	45
Tabell 75. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg opplever at jeg har nok ferie- og fridager. Prosent. N (1621)	45
Tabell 76. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Mer fritid er viktigere enn økte inntekter. Prosent. N (1608)	45
Tabell 77. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er vanskelig å skaffe avløser når jeg skal ha fri. Prosent. N (1542)	46
Tabell 78. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg skulle gjerne holdt bedre kontakt med familie og venner. Prosent. N (1589)	46
Tabell 79. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg skulle gjerne hatt flere fortrolige venner Prosent. N (1583)	46
Tabell 80. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg føler meg ofte ensom som gårdbruker. Prosent. N (1608)	46
Tabell 81. Bøndernes tilfredshet med ni ulike levekårsfaktorer fra 1 (svært utilfreds) til 10 (svært tilfreds). Andel fornøyde, misfornøyde og gjennomsnittlig skåre.	47
Tabell 82. Subjektiv helse. Prosent. N (1533)	47
Tabell 83. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er trygt og godt å bo på bygda. Prosent. N (1639)	47
Tabell 84. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er for mye støy og uro i byene. Prosent. N (1625)	48
Tabell 85. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg bruker ofte kulturtilbudene som finnes i byene. Prosent. N (1620)	48
Tabell 86. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg foretrekker å feriere ute i naturen fremfor byferie. Prosent. N (1625)	48
Tabell 87. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Folk som bor på bygda har et bedre liv enn de som bor i byene. Prosent. N (1627)	48
Tabell 88. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Byfolk er mer tolerante enn bygdefolk. Prosent. N (1624)	49
Tabell 89. I hvilken grad man er enig i følgende utsagn: Det er enklere å skape sitt eget liv i byen. Prosent. N (1623)	49
Tabell 90. I hvilken grad man er enig i følgende utsagn: Byfolk har et fremmed forhold til naturen. Prosent. N (1632)	49
Tabell 91. Hvordan husstandens totale økonomiske situasjon har endret seg de siste fem årene. Prosent. N (1641)	49
Tabell 92. Hvordan man tror at husstandens totale økonomiske situasjon vil endre seg i løpet av de neste fem årene. Prosent. N (1639)	50
Tabell 93. Vanskeligheter med å klare de løpende utgifter til mat, transport, bolig og lignende. Prosent. N (1638)	50
Tabell 94. Om man klarer å spare noe, basert på husstandens inntekter og utgifter. Prosent. N (1618)	50
Tabell 95. Om man i løpet av de siste 10 år har mottatt støtte fra følgende tilskuddsordninger: Prosent. N (1669)	50

Tabell 96. Husstandens samlede netto næringsinntekt fra jord- og skogbruket i 2011. Prosent. N (1580)	51
Tabell 97. Husstandens samlede nettoinntekt i 2011 (alle inntekter fra arbeid på og utenfor gårdsbruket, også eventuelle trygde- og pensjonsinntekter). Prosent. N (1580)	51
Tabell 98. Andel av husstandens samlede nettoinntekt i 2009 som kom fra gårdsdriften. Prosent. N (1588)	51
Tabell 99. Den samlede gjelden på gårdsbruket sett i forhold til omfanget av drifta på bruket i dag. Prosent. N (1624)	52
Tabell 100. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: På grunn av landbrukspolitikken som føres, vil mange kvie seg for å ta over gårdsbruk i årene fremover. Prosent. N (1634)	52
Tabell 101. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er for mange offentlige reguleringer i landbruket. Prosent. N (1627)	52
Tabell 102. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Alt i alt synes jeg at jeg får god hjelp fra landbruksforvaltningen. Prosent. N (1634)	52
Tabell 103. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Odelsloven bør opprettholdes. Prosent. N (1626)	53
Tabell 104. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Bo- og driveplikten bør opprettholdes. Prosent. N (1605)	53
Tabell 105. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er for lite markedstilpasning i norsk landbruksproduksjon. Prosent. N (1610)	53
Tabell 106. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Myndighetene bør oppfordre flere jenter til å ta over gårdsbruk. Prosent. N (1613)	53
Tabell 107. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Slik som det er i dag, er det enklere for gutter enn jenter å ta over og drive et gårdsbruk. Prosent. N (1627)	54
Tabell 108. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Graden av selvforsyning basert på norske ressurser bør økes. Prosent. N (1580)	54
Tabell 109. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det bør fortsatt være et krav om at avlinga brukes til matproduksjon for å få kulturlandskapstilskudd. Prosent. N (1627)	54
Tabell 110. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Pelsdyroppdrett bør forbys i Norge. Prosent. N (1552)	55
Tabell 111. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg vil trolig bruke arbeidsinnvandrere på gårdsbruket i årene som kommer. Prosent. N (1625)	55
Tabell 112. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er akseptabelt at arbeidsinnvandrere har lavere lønn enn innleid norsk arbeidskraft i landbruket. Prosent. N (1614)	55
Tabell 113. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Arbeidsinnvandrere er vanligvis fullgod arbeidskraft. Prosent. N (1611)	56
Tabell 114. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg er skeptisk til økt arbeidsinnvandring i landbruket. Prosent. N (1614)	56
Tabell 115. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jordbruksstøtten må i større grad frikoples fra produksjonen. Prosent. N (1609)	56

Tabell 116. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er på tide å fjerne produksjonsbegrensninger i norsk landbruk. Prosent. N (1615)	57	Tabell 134. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Ledelsen i samvirkeorganisasjonene gjør en god jobb på vegne av medlemmene. Prosent. N (1612)	62
Tabell 117. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Økologisk drift er mer klimavennlig enn konvensjonell drift. Prosent. N (1624)	57	Tabell 135. Syn på i hvilken grad ulike faktorer vil ha negativ eller positiv virkning på norsk landbruk. Fordeling på de enkelte svaralternativene. Prosent.	62
Tabell 118. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er viktigere å få ned utslippene i andre sektorer enn i landbruket. Prosent. N (1626)	57	Tabell 136. Syn på i hvilken grad det norske landbruket bør prioritere ulike oppgaver. Prosent	63
Tabell 119. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Teknologisk utvikling vil gjøre landbruket i stand til å håndtere utfordringer knyttet til klimaendringer. Prosent. N (1603)	58	Tabell 137. Respondentens arbeid i gårdsdrifta i 2011. Prosent. N (1602)	63
Tabell 120. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Dyr på økologiske gårder har det bedre enn dyr på konvensjonelle gårder. Prosent. N (1624)	58	Tabell 138. Ektefelle/samboers arbeid i gårdsdrifta i 2011. Prosent. N (1248) ...	64
Tabell 121. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Mat som er produsert økologisk, er ikke i vesentlig grad bedre for helsa enn konvensjonelt produsert norsk mat. Prosent. N (1627)	58	Tabell 139. Mengden arbeidsinnsats fra andre i familien i 2011. Prosent. N (974)	64
Tabell 122. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Å produsere maten økologisk er bedre for miljøet enn konvensjonelle produksjonsmetoder. Prosent. N (1622)	59	Tabell 140. Avløser/annen innleid hjelp arbeid i gårdsdriften i 2011. Prosent. N (1066)	64
Tabell 123. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det konvensjonelle landbruket i Norge er økologisk nok. Prosent. N (1628)	59	Tabell 141. Respondentens lønnsarbeid utenom gårdsdriften i 2011. Prosent. N (1590)	64
Tabell 124. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det norske landbruket er i det store og hele miljøvennlig. Prosent. N (1628)	59	Tabell 142. Ektefelle/samboers lønnsarbeid utenom gårdsdriften i 2011. Prosent. N (1311)	65
Tabell 125. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det nåværende husdyrholdet foregår på en tilfredsstillende måte for dyrs velferd. Prosent. N (1615)	60	Tabell 143. Arbeidshjelp av arbeidsinnvandrere på gårdsbruket i løpet av 2011. Prosent. N (1620)	65
Tabell 126. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Transportavstandene fra gården til slakterier er for lang med tanke på dyrenes velferd. Prosent. N (1620)	60	Tabell 144. Antallet arbeidsinnvandrere som man hadde hjelp av i 2011. Prosent. N (276)	65
Tabell 127. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er liten grunn til å bekymre seg over om mat produsert i Norge er farlig å spise. Prosent. N (1623)	60	Tabell 145. Hvor lenge arbeidsinnvandrerne oppholdt seg på gården i gjennomsnitt hos den enkelte bonde. Prosent. N (276)	65
Tabell 128. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Bøndene kan best fremme sine interesser ved å stå sammen i samvirkeorganisasjon. Prosent. N (1621)	60	Tabell 146. Størrelse på produktivt jordbruksareal som eies av bruket. Prosent. N (1613)	66
Tabell 129. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg er villig til å få en lavere produktpris hvis det bidrar til å opprettholde landbruksproduksjon i hele landet. Prosent. N (1617)	61	Tabell 147. Størrelse på produktivt jordbruksareal som drives av bruket. Prosent. N (1603)	66
Tabell 130. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Medlemsdemokratiet hindrer samvirkeorganisasjonene i å være effektive markedsaktører. Prosent. N (1601)	61	Tabell 148. Størrelse på produktivt skogareal som eies av bruket. Prosent. N (1537)	66
Tabell 131. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Samvirkeprinsippene blir ikke ivaretatt dersom selskapene blir for store. Prosent. N (1605)	61	Tabell 149. Alle produksjoner som man driver med på gårdsbruket, også de som har et mindre omfang. Prosent. N (1669)	67
Tabell 132. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Samvirke trenger konkurranse fra flere private aktører. Prosent. N (1609)	61	Tabell 150. Viktigste produksjonen på gårdsbruket. Prosent. N(1600)	67
Tabell 133. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Med dagens utvikling blir samvirkeorganisasjonene avleggs. Prosent. N (1605)	62	Tabell 151. Størrelse på melkekvote for kumelk. Prosent. N (477)	67
		Tabell 152. Planer om å kjøpe eller selge melkekvote. Prosent. N (495)	68
		Tabell 153. Har du melkerobot. Prosent. N (506)	68
		Tabell 154. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Leiekjøring, slått, brøyting, strøing og lignende. Prosent. N (1500)	68
		Tabell 155. Driver med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Vedproduksjon, biobrensel o.l. Prosent. N(1438)	68
		Tabell 156. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Gårdssag. Prosent. N (1365)	69
		Tabell 157. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Utleie av lokaler, lagerhold og lignende. Prosent. N(1400)	69
		Tabell 158. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Bygningsarbeid. Prosent. N(1373)	69
		Tabell 159. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Husdyravløsning. Prosent. N(1363)	69

Tabell 160. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Fiskeri, havbruk og/eller oppdrett. Prosent. N(1355)	70
Tabell 161. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Gårdsmat (foredling og/eller salg). Prosent. N(1362)	70
Tabell 162. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Utleie av jakt- og/eller fiskerettigheter. Prosent. N (1401)	70
Tabell 163. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Overnatting på eller ved gården. Prosent. N (1378)	70
Tabell 164. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Servering på eller ved gården. Prosent. N (1363)	71
Tabell 165. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Opplevelsestilbud, guiding og lignende. Prosent. N (1362) ...	71
Tabell 166. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Organisert bygdeservice. Prosent. N (1354)	71
Tabell 167. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Helse- og omsorg, avlastning. Prosent. N (1367)	71
Tabell 168. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Barnehage/skolerelaterte tjenester. Prosent. N (1364)	72
Tabell 169. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Rådgiving, regnskap, konsulenttjenester. Prosent. N (1355) ..	72
Tabell 170. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Kurs, seminar og konferanse. Prosent. N (1354)	72
Tabell 172. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Annet. Prosent. N (1186)	72
Tabell 173. Oppstartsår leiekjøring, slått, brøyting, strøing og lignende. Prosent. N (404)	73
Tabell 174. Oppstartsår vedproduksjon, biobrensel og lignende. Prosent. N (259)	73
Tabell 175. Oppstartsår gårdssag. Prosent. N(38)	73
Tabell 176. Oppstartsår utleie av lokaler, lagerhold o.l. Prosent. N (122)	74
Tabell 177. Oppstartsår bygningsarbeid. Prosent. N (60)	74
Tabell 178. Oppstartsår husdyravløsning. Prosent. N (25)	74
Tabell 179. Oppstartsår fiskeri, havbruk og/eller oppdrett. Prosent. N (20)	75
Tabell 180. Oppstartsår gårdsmat (foredling og/eller salg). Prosent. N (38)	75
Tabell 181. Oppstartsår utleie av jakt- og/eller fiskerettigheter. Prosent. N (190)	75
Tabell 182. Oppstartsår overnatting på eller ved gården. Prosent. N (76)	75
Tabell 183. Oppstartsår servering på eller ved gården. Prosent. N (27)	76
Tabell 184. Oppstartsår opplevelsestilbud, guiding o.l (reiseliv). Prosent. N (37)	76
Tabell 185. Oppstartsår organisert bygdeservice. Prosent. N (27)	76
Tabell 186. Oppstartsår helse- og omsorg, avlastning. Prosent. N (45)	76
Tabell 187. Oppstartsår barnehage/skolerelaterte tjenester. Prosent. N (34)	74
Tabell 188. Oppstartsår rådgiving, regnskap, konsulenttjenester. Prosent. N(33)	77
Tabell 189. Oppstartsår kurs, seminar og konferanse. Prosent. N(18)	77
Tabell 190. Oppstartsår kunst og kultur. Prosent. N (13)	77
Tabell 191. Oppstartsår annet. Prosent. N (78)	78

Tabell 192. Den samlede omsetningen på denne næringsvirksomheten. Prosent. N(884)	78
Tabell 193. Om man i 2011 drev med «Inn på tunet»- aktiviteter som næring på bruket (omsorgstjenester, arbeidstrening, rehabilitering, barnehage- og skolerelaterte tjenester e.l.) Prosent. N (1591)	78
Tabell 194. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Lokal kultur/lokale nettverk. Prosent. N (1025)	79
Tabell 195. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Ønske om å skape/få til noe. Prosent. N (1015)	79
Tabell 196. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Hadde tilgjengelige ressurser på gårdsbruket. Prosent. N (1031)	79
Tabell 197. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Lå spesielt til rette i distriktet her. Prosent. N (1012)	80
Tabell 198. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Ønske om å møte nye folk/jobbe med mennesker	80
Tabell 199. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Hadde behov for ekstra inntekter. Prosent. N (1028)	80
Tabell 200. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Å skape en mulighet for å bli boende på bruket. Prosent. N (1020)	81
Tabell 201. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Ønske om å skape en arbeidsplass for ektefelle/samboer	81
Tabell 202. Betydningen av inntektene som kommer fra eventuell annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Prosent. N (1488)	81
Tabell 203. I hvilket omfang man tror man kommer til å drive med annen næringsvirksomhet enn tradisjonelt jord- og skogbruk Prosent. N (1537)	82
Tabell 204. Hvilket politisk parti man hadde stemt på hvis det hadde vært valg i morgen. Prosent. N (1613)	82
Tabell 205. EU-standpunkt. Prosent. N (1640)	82
Tabell 206. EØS-standpunkt. Prosent. N (1602)	83
Tabell 207. WTO-standpunkt. Prosent. N (1597)	83
Tabell 208. Hvordan man tror at klimaendringer vil påvirke bruket de neste 10 årene	83
Tabell 209. Hvordan man tror at økte matvarepriser internasjonalt vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1612)	83
Tabell 210. Hvordan man tror at økt etterspørsel etter biodrivstoff vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1614)	84

Tabell 211. Hvordan man tror at dyre/plantesykdommer vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1623)	84
Tabell 212. Hvordan man tror at rovdyr vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1623)	84
Tabell 213. Hvordan man tror at krav til reduserte CO2-utslipp vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1628)	85
Tabell 214. Hvordan man tror at økte energipris vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1630)	85
Tabell 215. Hvordan man tror at flom i økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1628)	85
Tabell 216. Hvordan man tror at tørke eller vannmangel i økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1598)	86
Tabell 217. Hvordan man tror at erosjon eller utgravning økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1601)	86
Tabell 218. Hvordan man tror at økt nedbør om våren økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1618)	86
Tabell 219. Hvordan man tror at lengre vekstsesong økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1613)	87
Tabell 220. Hvordan man tror at kjøreskader grunnet våt åker eller eng økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1634) ...	87
Tabell 221. Hvordan man tror at økt nedbør om våren økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1634)	87
Tabell 222. Hvordan man tror at overvintringsskader økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1631)	88
Tabell 223. Hva man første og fremst er bekymret for når det gjelder produksjon ved hjelp av genteknologi Prosent. N (1573)	88
Tabell 224. Hvor opptatt man er av klimadebatten prosent. N (1636)	88
Tabell 225. Dersom en ved hjelp av genteknologi kan få en mer miljøvennlig ... landbruksproduksjon, hvordan ville man da forholdt seg til å ta denne teknologien i bruk. N (1637)	89

1. Undersøkelsens formål og profil

Trender i norsk landbruk (Trendundersøkelsen) er en spørreundersøkelse blant norske gårdbrukere som gjennomføres av Norsk senter for bygdeforskning (Bygdeforskning). Undersøkelsen repliseres hvert annet år, og på denne måten får man etablert en database som gir informasjon om utviklingen innen landbruket over tid. Årets undersøkelse er den sjette i rekken.

Formålet med undersøkelsen er tredelt. For det første ønsker vi å bidra til den generelle kunnskapsproduksjonen om norsk landbruk. Landbruket er generelt sett godt kartlagt statistisk som næring, men likevel er det fortsatt en rekke felt der man mangler gode data sett fra et forskningsmessig ståsted. Dette gjelder spesielt i forhold til ulike sosiokulturelle forhold innen landbruket. Det vil blant annet si aspekter som trivsel ved bosted og yrkesidentitet, hvorfor man ønsker å drive med landbruk, vennekontakt og helse. Det må understrekes at i forhold til eksisterende statistikkproduksjon om det norske landbruket, blant annet det som blir gjort i Statistisk sentralbyrå (SSB) og Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF), er Trendundersøkelsen supplerende. I den grad likelydende tema er dekket opp i Trendundersøkelsen og andre institusjoners undersøkelser, skyldes dette enten behovet for hyppigere tidsserier eller et ønske om metodisk validering av enkeltspørsmål.

For det andre utgjør datamaterialet fra denne undersøkelsen og sammen med tidligere Trendundersøkelser, en betydelig og viktig database om landbruket innenfor prioriterte forskningsområder ved Bygdeforskning. En slik database vil ligge til grunn for det løpende forskningsarbeidet ved senteret, samt bidra til å identifisere nye problemstillinger innen landbruksforskningen.

For det tredje vil databasen fra Trendundersøkelsen gi et godt kunnskapsbasert utgangspunkt for Bygdeforskningsbidrag til den løpende, offentlige landbruksdebatten.

Undersøkelsens profil

Vi har valgt å rendyrke spesielt tre innfallsvinkler som tidligere bare i mindre grad er dekket opp av andre statistikkprodusenter.

- 1) Sosiokulturelle sider ved landbruket. De mer rendyrkede økonomiske og strukturelle aspektene ved landbruket og levekårssituasjonen for landbruksbefolkningen, synes allerede å være godt dekket opp i den eksisterende statistikkproduksjonen.
- 2) Nåtid og framtid. Vi vektlegger å få kunnskap om den nåværende situasjonen og

om hvordan bønder tenker om framtida med hensyn til om det finnes konkrete investeringsplaner eller ikke for eksempel, og i hvilken retning de tror utviklingen i landbruket vil ta blant annet.

- 3) Vi har også valgt å prioritere en subjektiv innfallsvinkel. Det betyr at det er hva bøndene selv mener, tenker og planlegger som utgjør datamaterialet. Dette kan så kobles sammen med mer objektive forhold som produksjonstype, størrelse på bruket osv.

Seks hovedtema

Grovt sett består undersøkelsen av seks hovedtema, som vi skjematisk kan sette opp som nedenfor.

1. Demografi. Det vil si bakgrunnsvariabler som kjønn, alder, sivilstand, tidspunkt for overtakelse av gårdsdrift, inntekt, produksjonsformer, økonomi og parti-preferanser blant annet.
2. Gårdsbruket og gårdsdrifta. Det vil si arbeidsmengde på gårdsbruket, organisering av arbeidet, arbeidsdeling mellom eventuelle familiemedlemmer og bruk av ansatte/avløser, kompetanse, standard på bygninger og maskiner, medlemskap i ulike faglag og yrkesidentitet blant annet.
3. Landbrukspolitiske synspunkt og standpunkt.
4. Konkrete planer og tanker om framtida. Det gjelder både personlig og profesjonelt knyttet til jobben som gårdbruker, og tanker knyttet til overtakelse og generasjonsskifte
5. Bondens hverdag. Tilfredshet knyttet til vennekontakt og egen helse, vurdering av sitt eget lokalsamfunn og om man er ensom som gårdbruker eller ikke, blant annet.
6. Annen næringsaktivitet og tjenesteyting. Det vil si ulike typer næringsaktivitet ved siden av gårdsdrifta, og omfang og betydningen av disse.

2. Metode

Vi skal kort gjøre rede for de viktigste metodiske forholdene knyttet til etableringen av undersøkelsen.

Målgruppen for undersøkelsen er norske gårdbrukere. Denne gruppen (populasjonen) blir i Trendundersøkelsen definert som alle personer i Norge som er hoveddrivere på et gårdsbruk med et dyrka areal på minst 5 daa. En slik definisjon av populasjonen samsvarer med spørreundersøkelsen av SSB, Levekårsundersøkelsen blant landbruksbefolkningen 2002 (Vågane, 2002), med ett unntak. For gårdsbruk med dyrket areal mellom 5 og 20 daa, er det kun de med husdyrproduksjon som blir definert inn i produksjonen. Dette innebærer at Trendundersøkelsen har valgt en bredere definisjon av landbruksbefolkningen sammenlignet med SSB når vi inkluderer alle gårdbrukere med minst 5 daa uavhengig av om de har husdyrproduksjon eller ikke. Vi vet at det finnes bønder med mindre enn 20 daa som ikke driver med husdyrproduksjon, og da mener vi at å inkludere alle bønder, også de med mindre enn 5 daa, vil gi et mer korrekt bilde av landbruksbefolkningen i Norge.

Denne definisjonen på landbruksbefolkningen, medfører også at bruk som drives av andre enn personer utelates. Undersøkelsen vil derfor ikke dekke landbruket i sin helhet, i den forstand at den ikke omfatter alle (både personer og organisasjoner) som dyrker mark eller driver med husdyrproduksjon.

Ennå er det likevel få bruk som ikke drives av personer. At organisasjoner utelates fra undersøkelsen, er derfor ikke problematisk for undersøkelsen, og utvalget gir et dekkende bilde av norsk landbruk i sin helhet tross denne avgrensningen. På lignende måte er heller ikke samdrifter med sine egne enheter med i undersøkelsen. Derimot er deltakere i samdrifter som har søkt om produksjonstillegg til eget bruk, med i utvalget på lik linje med andre. Pr. desember 2011 var det registrerte samdrifter i Produsentregisteret, og disse utgjør slik sett fortsatt en mindre del av landbruket.

Når det gjelder alder og kjønn, er det ikke gjort bestemte avgrensninger. Det har blitt vurdert å sette en nedre og/eller øvre aldersgrense, men basert på vår definisjon av populasjonen, er det rimelig at det uansett vil skje en viss avgrensning med hensyn til alder. Vi mener det er sjelden av de yngre enn 18 år og eldre enn 75 år vil drive med gårdsbruk. Videre vil undersøkelsen ha en sterk overvekt av mannlige informanter, ettersom den store majoriteten av registrerte hovedbrukere er menn. I spørreskjemaet blir det spurt om både alder og kjønn. Det innebærer at man i eventuelle senere analyser har muligheter for å undersøke betydningen av disse faktorer. Til slutt er

spørreskjemaet sendt til de som står oppført som registrerte hovedbrukere. Likevel kan andre personer i familien, for eksempel partner, foreldre eller barn, være den personen som utfører mesteparten av arbeidet og derfor kan sies å være like mye gårdbruker som personen som i utgangspunktet er inkludert i populasjonen. Mottaker blir bedt om å gi spørreskjemaet over til andre hvis det er noen av disse som i praksis utfører mesteparten av arbeidet på gården. Utover en slik oppfordring, er dette problemet vanskelig å løse i praksis.

2.1 Trekking av utvalg

Utvalget for Trendundersøkelsen 2012 er trukket fra Produsentregisteret, som i dette henseende er samsvarende med Landbruksregisteret. Dette er et register over alle registrerte landbruksforetak

- Som driver landbruksdrift og som søker om produksjonstilskudd til et gårdsbruk
- eller som registreres gjennom et av de andre tilknyttede registrene, for eksempel i forbindelse med omsetning av jordbruksprodukter

I praksis betyr dette at så godt som alle aktuelle gårdsbruk er registrerte i Produsentregisteret. Pr. desember 2012 var det registrert landbruksforetak. En del av disse brukene lukes ut på grunn av hva som blir definert som populasjonen i denne undersøkelsen:

- 304 bruk er mindre enn 5 daa
- 1 504 samdrifter
- 5 249 bruk som ikke er registrert som enkeltpersonforetak

Populasjonsstørrelsen blir da 43 953.

I alt ble det trukket ut 3 200 navn. Det viste seg at noen av disse hadde avsluttet driften, og således ikke hørte til i populasjonen. Det var også en håndfull personer som av andre årsaker ikke skulle vært inkludert, blant annet døde personer. Det endelige bruttoutvalget ble 3 142.

2.2 Praktisk gjennomføring

Analyseinstituttet Sentio Research stod for den praktiske gjennomføringen av datainnsamlingen. Spørreskjemaet ble sendt ut i midten av januar, med puring i slutten av februar. Spørreskjemaene ble automatisk skannet, med påfølgende manuell kvalitetssikring.

2.3 Utforming av spørsmålene

Spørsmålene i spørreskjemaet er utarbeidet av Bygdeforskning, og bygger opp spørreskjemaene fra 2002, 2004, 2006, 2008, 2010 og 2012. Det at man på nasjonalt nivå har et datamateriale for flere år med stort sett likelydende spørsmål, gjør det

mulig å si noe om utviklingstrekk i landbruksbefolkningen. I tillegg har det i hver undersøkelse vært med spørsmål som ikke har blitt gjentatt, men som var satt inn for å belyse tema innenfor landbruket som på det tidspunktet ble ansett som interessante.

2.4 Frafall og svarprosent

Av utvalget på 3 142 bønder, ble 1 669 spørreskjema returnert. Det gir en svarprosent på 53 %. Dette anser vi som en tilfredsstillende høy svarprosent. Det sentrale spørsmålet er likevel i hvilken grad frafallet er systematisk eller om frafallet er tilfeldig fordelt, og at nettoutvalget da kan gi et representativt bilde av den norske landbruksbefolkningen. Det kan vi vurdere med å sammenligne fordelingen på noen spørsmål i Trendundersøkelsen 2012 med faktiske forhold i statistikken over landbruket hos Statistisk Sentralbyrå (SSB).

Kjønn: I SSB sin oversikt over strukturen over landbruket i 2011, utgjør kvinneandelen blant personlige brukere 14,4 % (SSB, 2012). I Trendundersøkelsen for 2012 er kvinneandelen 14,0 %.

Alder: Gjennomsnittsalderen for alle personlige brukere hos SSB er 50 år. I vårt nettoutvalg, er gjennomsnittsalderen 52 år.

Geografi: I tabell 1 fremgår den fylkesvise fordelingen i henholdsvis Produsentregisteret og i vårt nettoutvalg (Trendundersøkelsen 2012). Som vi ser fra tabell 1, så følger den fylkesvise fordelingen i Trendundersøkelsen noe av den samme fordelingen som den fylkesvise fordelingen fra Produsentregisteret.

Tabell 1. Fylkesvis fordeling av informantene i Trendundersøkelsen 2012 sammenlignet med Produsentregisteret (Fra søknad om produksjonstillegg i 31.7.2011. Ekskludert de av disse som har sluttet pr. juni 2012). Prosent.

	Produsentregisteret 2011	Trendundersøkelsen 2012
Østfold	5,4	5,8
Akershus	5,2	4,3
Oslo	0,05	0
Hedmark	8,0	8,7
Oppland	11,3	9,9
Buskerud	5,3	4,7
Vestfold	3,4	4,3
Telemark	3,4	3,1
Aust-Agder	1,5	1,6
Vest-Agder	2,5	1,8

Rogaland	10,1	9,2
Hordaland	7,2	7,3
Sogn og Fjordane	7,1	6,9
Møre og Romsdal	6,5	8,5
Sør-Trøndelag	6,8	7,3
Nord-Trøndelag	7,6	7,0
Nordland	5,5	6,1
Troms	2,3	3,0
Finnmark	0,7	0,6
Sum	100	100

Produksjon: I grove trekk tilsvarende produksjonen til brukere som deltar i undersøkelsen til den samlede produksjonen innen norsk landbruk. I tabell 2 gjengir vi noen eksempler på dette. Vi ser av tabellen at andelen som driver med melkeproduksjon (ku) og med strofe er noe høyere enn det vi finner i landbruksbefolkningen.

Tabell 2. Fordeling på produksjoner. SSBs jordbruksstatistikk (SSB, 2012) sammenlignet med Trendundersøkelsen 2012. Prosent.

	SSB 2011	Trendundersøkelsen 2012
Bruk med korn	29,6	31,6
Bruk med sau	33,3	33,2
Bruk med melkeproduksjon	20,8	29,7
Bruk med storfe	33,7	39,2

På bakgrunn av denne gjennomgangen, er det rimelig å hevde at Trendundersøkelsen 2012 gir et representativt bilde av norske bønder, slik som denne gruppen i denne undersøkelsen er definert.

3. Forskjell mellom undersøkelsene

Utvalget i samtlige Trendundersøkelser, er direkte sammenlignbare. Årsaken er at det har blitt valgt samme definisjon av populasjonen i alle de seks undersøkelsene.

4. Frekvenstabeller

Nedenfor er fordelingen på hver enkelt variabel i undersøkelsen framstilt i frekvenstabeller som skal gi en oversiktlig framstilling for leseren. Fremdriften i presentasjonen følger for øvrig spørsmåls-rekkefølgen i spørreskjemaet, som ligger vedlagt bak i denne rapporten.

Tabell 3. Kjønn. Prosent. N (1575)

	Prosent
Menn	86
Kvinner	14
Totalt	100

Spørsmål 1 i spørreskjemaet

Tabell 4. Fødselsår. Prosent. N (1613)

	Prosent
Før 1930	0
1930-1939	1
1940-1949	17
1950-1959	33
1960-1969	28
1970-1979	16
1980-1989	4
1990-	0
Totalt	99

Spørsmål 2 i spørreskjemaet

Tabell 5. Sivilstand. Prosent. N (1665)

	Prosent
Gift	69
Samboende	15
Skilt/separert	5
Enke/enkemann	1
Enslig	11
Totalt	101

Spørsmål 3 i spørreskjemaet

Tabell 6. Om ektefelle/samboer barn fra tidligere forhold. Prosent. N (1346)

	Prosent
Ja	15
Nei	85
Totalt	100

Spørsmål 4a i spørreskjemaet – besvares bare av de som har ektefelle/samboer

Tabell 7. Om bruker og hans/hennes ektefelle/ samboer har skrevet en egen ektepakt/samboeravtale. Prosent. N (1342)

	Prosent
Ja	14
Nei	77
Nei, men har planer om det	10
Totalt	101

Spørsmål 4b i spørreskjemaet – besvares bare av de som har ektefelle/samboer

Tabell 8. Om man har barn. Flere kryss er mulig. Prosent. N (1669)

	Prosent
Nei	14
Barn med nåværende ektefelle/samboer	72
Barn fra tidligere forhold	16

Spørsmål 5 i spørreskjemaet

Tabell 9. Om man vil anbefale noen av barna å ta over bruket. Prosent. N (1414)

	Prosent
Ja	61
Nei	14
Vet ikke	26
Totalt	101

Spørsmål 6 i spørreskjemaet – besvares bare av de som har barn

Tabell 10. Antall barn under 18 år i husstanden. Prosent. N (1059)

	Prosent
Ingen	36
Ett barn	22
To barn	24
Tre barn	13
Fire barn	4
Fem eller flere barn	1
Totalt	100

Spørsmål 7 i spørreskjemaet – besvares bare av de som har barn

Tabell 11. Antall barn over 18 år i husstanden. Prosent. N (819)

	Prosent
Ingen	55
Ett barn	34
To barn	10
Tre barn	2
Fire eller flere barn	0
Totalt	101

Spørsmål 7 i spørreskjemaet – besvares kun av de som har barn

Tabell 12. Høyeste fullførte utdanning. Prosent. N (1663)

	Prosent
Grunnskole eller tilsvarende	14
Videregående skole, yrkes-/landbruksfag	50
Videregående skole, allmennfag/gymnas	11
Universitets-/høgskole inntil 4 år	16
Universitets-/høgskole over 4 år	9
Totalt	100

Spørsmål 8 i spørreskjemaet

Tabell 13. Fullført formell landbruksfaglig utdanning på videregående skole, høgskole, universitet eller tilsvarende nivå. Prosent. N (1644)

	Prosent
Nei, ingen landbruksfaglig utdanning	55
Ja, videregående skole	38
Ja, universitets-/høgskole	8
Totalt	101

Spørsmål 9 i spørreskjemaet

Tabell 14. Oppvekststed. Prosent. N (1660)

	Prosent
Har vokst opp på dette gårdsbruket	70
Har vokst opp på et gårdsbruk	14
Har vokst opp på bygda, men ikke på et gårdsbruk	10
Har bodd på bygda bare i mindre deler av min oppvekst	1
Har ikke vokst opp på bygda	5
Totalt	100

Spørsmål 10 i spørreskjemaet

Tabell 15. Medlemskap i faglag. Prosent. N (1669)

	Prosent
Norsk Bonde- og Småbrukarlag	13
Norges Bondelag	57
Landbrukets HMS-tjeneste	29
Norsvin	5
Felleskjøpet	77
Nortura (egg/fjørfe)	6
Nortura (svin/storfe/lam)	48
Landkreditt	16
GENO	28
Tine	30
Norges Skogeierforbund	39

Spørsmål 11 i spørreskjemaet

Tabell 16. Betydning for at man er gårdbruker: Landbruksinteresse. Prosent. N (1614)

	Prosent
Stor betydning	62
Noe betydning	33
Liten betydning	4
Ingen betydning	1
Totalt	100

Spørsmål 12 i spørreskjemaet

Tabell 17. Betydning for at man er gårdbruker: Ønske om å være selvstendig. Prosent. N (1572)

	Prosent
Stor betydning	39
Noe betydning	41
Liten betydning	14
Ingen betydning	5
Totalt	99

Spørsmål 12 i spørreskjemaet

Tabell 18. Betydning for at man er gårdbruker: Interesse for et liv på bygda. Prosent. N (1562)

	Prosent
Stor betydning	49
Noe betydning	39
Liten betydning	9
Ingen betydning	3
Totalt	100

Spørsmål 12 i spørreskjemaet

Tabell 19. Betydning for at man er gårdbruker: Føler det som plikt å drive gården videre. Prosent. N(1616)

	Prosent
Stor betydning	25
Noe betydning	42
Liten betydning	20
Ingen betydning	14
Totalt	101

Spørsmål 12 i spørreskjemaet

Tabell 20. Betydning for at man er gårdbruker: At gårdsdriften gir gode inntektsmuligheter. Prosent. N (1580)

	Prosent
Stor betydning	11
Noe betydning	28
Liten betydning	38
Ingen betydning	24
Totalt	101

Spørsmål 12 i spørreskjemaet

Tabell 21. Betydning for at man er gårdbruker: Hadde ikke andre jobbmuligheter da jeg tok over gården. Prosent. N (1580)

	Prosent
Stor betydning	3
Noe betydning	7
Liten betydning	18
Ingen betydning	72
Totalt	100

Spørsmål 12 i spørreskjemaet

Tabell 22. Betydning for at man er gårdbruker: Har ikke andre jobbmuligheter i dag. Prosent. N (1564)

	Prosent
Stor betydning	6
Noe betydning	9
Liten betydning	16
Ingen betydning	70
Totalt	101

Spørsmål 12 i spørreskjemaet

Tabell 23. Betydning for at man er gårdbruker: Ektefelle/samboer har ønske om å drive gård. Prosent. N (1539)

	Prosent
Stor betydning	13
Noe betydning	20
Liten betydning	18
Ingen betydning	49
Totalt	100

Spørsmål 12 i spørreskjemaet

Tabell 24. Betydning for at man er gårdbruker: Bidra med noe positivt til samfunnet. Prosent. N (1583)

	Prosent
Stor betydning	26
Noe betydning	46
Liten betydning	17
Ingen betydning	11
Totalt	100

Spørsmål 12 i spørreskjemaet

Tabell 25. Betydning for at man er gårdbruker: Gårdsdriften gir en god ramme for egne barns oppvekstmiljø. Prosent. N (1577)

	Prosent
Stor betydning	48
Noe betydning	36
Liten betydning	7
Ingen betydning	9
Totalt	100

Spørsmål 12 i spørreskjemaet

Tabell 26. Yrkesidentitet. Prosent. N (1653)

	Prosent
Først og fremst yrkesidentitet som gårdbruker	54
Først og fremst yrkesidentitet gjennom annet yrke	38
Vet ikke	8
Totalt	100

Spørsmål 13 i spørreskjemaet

Tabell 27. Foretrukket situasjon om man kunne velge fritt uten å ta økonomiske hensyn. Prosent. N (1646)

	Prosent
Gårdsdrift på heltid	59
Deltidsarbeid ved siden av gårdsdriften	22
Heltidsarbeid ved siden av gårdsdriften	8
Heltidsarbeid uten gårdsdrift	7
Vet ikke	5
Totalt	101

Spørsmål 14 i spørreskjemaet

Tabell 28. Syn på i hvilken grad gårdbrukeryrket jevnt over verdsettes av ulike grupper. Skala fra 1 (svært lavt verdsatt) til 5 (svært høyt verdsatt). Prosent og gjennomsnittsverdier.

	1	2	3	4	5	Sum	Snitt	N
I lokalsamfunnet	7	12	38	33	9	99	3,26	1648
I storsamfunnet	30	37	27	5	1	100	2,08	1639
Av media	36	42	19	2	1	100	1,90	1628
Av rikspolitikere	32	41	24	3	0	100	2,00	1643
Av forbrukerne	15	29	39	15	2	100	2,58	1635
Av landbruksforvaltningen	9	17	38	31	6	99	3,09	1642

Spørsmål 15 i spørreskjemaet

Tabell 29. År for overtakelse av hovedansvaret for driften. Prosent. N (1636)

	Prosent
Før 1960	0
1960-69	2
1970-79	15
1980-89	28
1990-99	27
2000 eller senere	28
Totalt	100

Spørsmål 16 i spørreskjemaet

Tabell 30. Odelsrett til bruket. Prosent. N (1652)

	Prosent
Verken jeg eller ektefelle/samboer hadde odelsrett til det bruket vi driver	20
Jeg hadde odelsrett (var første odelsberettigede)	51
Jeg hadde odelsrett (men var ikke første odelsberettigede)	21
Min ektefelle/samboer hadde odelsrett (var første odelsberettigede)	5
Ja, min ektefelle/samboer hadde odelsrett (men var ikke førsteodelsberettigede)	3
Totalt	100

Spørsmål 17 i spørreskjemaet

Tabell 31. Melkesamdrift. Prosent. N (1630)

	Prosent
Gården er en del av samdrift	7
Gården er ikke del av samdrift, men vi har konkrete planer om samdrift	1
Gården er ikke del av samdrift	93
Totalt	101

Spørsmål 18 i spørreskjemaet

Tabell 32. Omfanget av samarbeid med andre gårdsbruk om arbeidsoppgaver i tilknytning til driften (de som ikke er en del av en melkesamdrift). Prosent. N (1443)

	Prosent
Ofte	13
Av og til	52
Aldri/så å si aldri	35
Totalt	100

Spørsmål 19 i spørreskjemaet – skal bare besvares av de som ikke er en del av en melkesamdrift

Tabell 33. Standarden på driftsbygningene. Prosent. N (1645)

	Prosent
God	33
Middels	49
Dårlig	19
Totalt	101

Spørsmål 20 i spørreskjemaet

Tabell 34. Standarden på maskinparken. Prosent. N (1649)

	Prosent
God	34
Middels	53
Dårlig	13
Totalt	100

Spørsmål 21 i spørreskjemaet

Tabell 35. Eiendomsforhold til bruket. Prosent. N (1601)

	Prosent
Bruket eies av meg	52
Bruket eies av min ektefelle/samboer	3
Bruket eies av meg og min ektefelle/samboer i fellesskap	39
Forpakter/leier bruket	3
Driver bruket på vegne av eier i nærmeste familie	2
Annet	1
Totalt	100

Spørsmål 22 i spørreskjemaet

Tabell 36. Konvensjonell/økologisk produksjon. Prosent. N (1594)

	Prosent
Konvensjonell produksjon	93
Økologisk produksjon inkludert i Debio-ordningen	5
Begge deler/under omlegging	2
Totalt	100

Spørsmål 23 i spørreskjemaet

Tabell 37. Planer om omlegging til økologisk drift helt eller delvis. Prosent. N (1458)

	Prosent
Ja, har planer om omlegging	1
Nei, ikke planer om omlegging	91
Vet ikke	8
Totalt	100

Spørsmål 24 i spørreskjemaet- besvares av de som driver med konvensjonelt landbruk

Tabell 38. Ektefelle/samboers høyeste fullførte utdanning. Prosent. N (1340)

	Prosent
Grunnskole eller tilsvarende	12
Videregående skole (yrkes-/landbruksfag)	26
Videregående skole (allmennfag/gymnas)	22
Universitet/høyskole inntil 4 år	27
Universitet/høyskole over 4 år	13
Totalt	100

Spørsmål 25 i spørreskjemaet

Tabell 39. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet:

Daglige beslutninger og ledelse av gårdsarbeidet. Prosent. N (1402)

	Prosent
Aldri	14
Sjelden	22
Av og til	28
Oftre	21
Alltid	14
Totalt	99

Spørsmål 26 i spørreskjemaet

Tabell 40. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet:

Praktisk arbeid i gårdsdrifta. Prosent. N (1390)

	Prosent
Aldri	10
Sjelden	23
Av og til	32
Oftre	21
Alltid	15
Totalt	101

Spørsmål 26 i spørreskjemaet

Tabell 41. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet:

Løpende produksjonsplanlegging og rapportering. Prosent. N (1365)

	Prosent
Aldri	28
Sjelden	28
Av og til	20
Oftre	13
Alltid	12
Totalt	101

Spørsmål 26 i spørreskjemaet

Tabell 42. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Kontakt med veiledningsapparatet (landbruksfaglig rådgivning). Prosent. N (1387)

	Prosent
Aldri	39
Sjelden	29
Av og til	16
Oftre	9
Alltid	7
Totalt	100

Spørsmål 26 i spørreskjemaet

Tabell 43. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Kontakt med regnskapskontor.

Prosent. N (1380)

	Prosent
Aldri	38
Sjelden	24
Av og til	17
Oftre	11
Alltid	10
Totalt	100

Spørsmål 26 i spørreskjemaet

Tabell 44. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Langsiktig planlegging og investeringsbeslutninger. Prosent. N (1388)

	Prosent
Aldri	13
Sjelden	18
Av og til	24
Ofte	22
Alltid	23
Totalt	100

Spørsmål 26 i spørreskjema

Tabell 45. Ektefelle/samboers deltakelse i følgende aktivitet: Føring av regnskap. Prosent. N (1381)

	Prosent
Aldri	55
Sjelden	15
Av og til	9
Ofte	8
Alltid	13
Totalt	100

Spørsmål 26 i spørreskjema

Tabell 46. Enig eller uenig i følgende påstand: Ektefelle/samboers involvering i gårdsdrifta er viktig for min trivsel som bonde. Prosent. N (1342)

	Prosent
Helt uenig	5
Delvis uenig	5
Både og	18
Delvis enig	23
Het enig	49
Totalt	100

Spørsmål 27i spørreskjema

Tabell 47. Enig eller uenig i følgende påstand: Ektefelle/samboers involvering i gårdsdrifta er viktig for å ta gode beslutninger om gårdsdrifta. Prosent. N (1335)

	Prosent
Helt uenig	6
Delvis uenig	8
Både og	20
Delvis enig	27
Het enig	40
Totalt	101

Spørsmål 27 i spørreskjema

Tabell 48. Enig eller uenig i følgende påstand: Ektefelle/samboers involvering i gårdsdrifta er avgjørende for at jeg er bonde i dag. Prosent. N (1322)

	Prosent
Helt uenig	20
Delvis uenig	15
Både og	18
Delvis enig	19
Het enig	28
Totalt	100

Spørsmål 27 i spørreskjema

Tabell 49. Enig eller uenig i følgende påstand: Ektefelle/samboer er tilstrekkelig involvert. Prosent. N (1325)

	Prosent
Helt uenig	5
Delvis uenig	10
Både og	25
Delvis enig	25
Het enig	35
Totalt	100

Spørsmål 27 i spørreskjema

Tabell 50. Enig eller uenig i følgende påstand: Jeg og ektefelle/samboer er likeverdige partnere i gårdsdrifta. Prosent. N (1331)

	Prosent
Helt uenig	27
Delvis uenig	18
Både og	18
Delvis enig	11
Het enig	26
Totalt	100

Spørsmål 27 i spørreskjema

Tabell 51. Enig eller uenig i følgende påstand: Ektefelles/samboers lønnsinntekt er med og finansierer gårdsdrifta/investeringer på gården. Prosent. N (1339)

	Prosent
Helt uenig	43
Delvis uenig	10
Både og	14
Delvis enig	12
Het enig	21
Totalt	100

Spørsmål 27 i spørreskjema

Tabell 52. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Planteproduksjon. Prosent. N (1588)

	Prosent
Ikke relevant	7
Svært god	21
God	55
Tilstrekkelig	14
Dårlig	2
Svært dårlig	0
Totalt	99

Spørsmål 28 i spørreskjema

Tabell 53. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Husdyrhold. Prosent. N (1574)

	Prosent
Ikke relevant	15
Svært god	36
God	40
Tilstrekkelig	7
Dårlig	2
Svært dårlig	1
Totalt	101

Spørsmål 28 i spørreskjema

Tabell 54. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Driftstekniske fag. Prosent. N (1562)

	Prosent
Ikke relevant	3
Svært god	21
God	51
Tilstrekkelig	20
Dårlig	4
Svært dårlig	0
Totalt	99

Spørsmål 28 i spørreskjema

Tabell 55. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Økonomi. Prosent. N (1586)

	Prosent
Ikke relevant	1
Svært god	27
God	53
Tilstrekkelig	16
Dårlig	4
Svært dårlig	0
Totalt	101

Spørsmål 28 i spørreskjema

Tabell 56. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innenfor følgende område: Administrasjon og ledelse. Prosent. N (1585)

	Prosent
Ikke relevant	3
Svært god	23
God	52
Tilstrekkelig	19
Dårlig	3
Svært dårlig	0
Totalt	100

Spørsmål 28 i spørreskjema

Tabell 57. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innen for følgende område: Markedsforståelse. Prosent. N (1572)

	Prosent
Ikke relevant	3
Svært god	16
God	52
Tilstrekkelig	24
Dårlig	5
Svært dårlig	0
Totalt	100

Spørsmål 28 i spørreskjemaet

Tabell 58. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innen for følgende område: Data og IKT. Prosent. N (1582)

	Prosent
Ikke relevant	3
Svært god	16
God	37
Tilstrekkelig	27
Dårlig	15
Svært dårlig	2
Totalt	100

Spørsmål 28 i spørreskjemaet

Tabell 59. Vurdering av kompetansen som gårdbrukeren (og partner) på gårdsbruket har innen for følgende område: Skogsdrift. Prosent. N (1573)

	Prosent
Ikke relevant	16
Svært god	15
God	35
Tilstrekkelig	24
Dårlig	10
Svært dårlig	1
Totalt	101

Spørsmål 28 i spørreskjemaet

Tabell 60. I hvilken grad man som næringsutøver får dekket sine behov for faglig oppdatering. Prosent. N (1604)

	Prosent
I stor grad	23
I noen grad	61
I liten grad	14
Ikke i det hele tatt	2
Totalt	100

Spørsmål 29 i spørreskjemaet

Tabell 61. Hvordan det økonomiske resultatet fra gårdsdrifta har endret seg de siste fem årene. Prosent. N (1613)

	Prosent
Endret seg i positiv retning	30
Ingen endring	28
Endret seg i negativ retning	37
Vet ikke	3
Bruket har vært i drift i mindre enn fem år	2
Totalt	100

Spørsmål 29 i spørreskjemaet

Tabell 62. Sannsynligheten for at det blir foretatt større investeringer i gårdens driftsbygninger de neste fem årene. Prosent. N (1600)

	Prosent
Svært sannsynlig	13
Ganske sannsynlig	19
Lite sannsynlig	49
Usannsynlig	20
Totalt	101

Spørsmål 31 i spørreskjemaet

Tabell 63. Hvordan gårdbruker tror det økonomiske resultatet fra gårdsdriften vil endre seg de neste fem årene. Prosent. N (1612)

	Prosent
Endre seg i positiv retning	25
Ingen endring	33
Endre seg i negativ retning	30
Vet ikke	13
Totalt	101

Spørsmål 32 i spørreskjemaet

Tabell 64. Antatte endringer i maskin- og redskapsparken som bruket disponerer de neste fem årene. Prosent. N (1613)

	Prosent
Det vil skje en betydelig opprustning	2
Det vil skje en viss opprustning	26
Maskin-/redskapsparken vil bli holdt omtrent på dagens nivå	60
Det vil skje salg, utrangering eller nedsliting i et visst omfang	6
Det vil skje salg, utrangering eller nedsliting i et betydelig omfang	2
Vet ikke	3
Totalt	99

Spørsmål 33 i spørreskjema

Tabell 65. Antatte endringer i arealet dyrka mark som bruket disponerer de neste fem årene. Prosent. N (1602)

	Prosent
Ingen endring i arealet	44
Usikkert, vanskelig å si	27
Tar sikte på å redusere arealet dyrka mark	5
Tar sikte på å øke arealet dyrka mark	23
Annet	1
Totalt	100

Spørsmål 34 i spørreskjemaet

Tabell 66. Hvordan øke arealet dyrka mark de neste fem årene. Prosent. N (373)

	Prosent
Øke arealet dyrka mark ved nydyrking	60
Øke arealet dyrka mark ved å leie mer jord	69
Øke arealet dyrka mark ved å kjøpe ny jord	35

Spørsmål 35 i spørreskjemaet - besvares av de som tar sikte på å øke arealet dyrka mark

Tabell 67. Antatte endringer i avirkningen i skogen de neste fem årene. Prosent. N (1596)

	Prosent
Har ikke gårdsskog av betydning	40
Verken økning eller minskning i avirkningen av betydning	35
Har planer om å øke avirkningen i gårdsskogbruket, men ikke på bekostning av annen landbruksproduksjon	13
Har planer om å øke avirkningen i gårdsskogbruket på bekostning av annen landbruksproduksjon	1
Vil minske avirkningen i gårdsskogbruket	4
Vet ikke	7
Totalt	100

Spørsmål 36 i spørreskjemaet

Tabell 68. Sannsynligheten for at det vil skje endringer i brukets produksjonstype (oppstart/nedlegging av husdyr-/planteproduksjon) neste fem årene. Prosent. N (1604)

	Prosent
Svært sannsynlig	9
Ganske sannsynlig	12
Lite sannsynlig	56
Usannsynlig	23
Totalt	100

Spørsmål 37 i spørreskjemaet

Tabell 69. Hvilke endringer i produksjoner vil mest sannsynlig skje de neste fem årene. Prosent. N (345)

	Prosent
Ny husdyrproduksjon vil bli startet	26
Gammel husdyrproduksjon vil bli nedlagt	60
Ny planteproduksjon vil bli startet	12
Gammel planteproduksjon vil bli nedlagt	13

Spørsmål 38 i spørreskjemaet - besvares av de som svarte at det svært sannsynlig eller ganske sannsynlig vil skje endringer i brukets produksjonstype

Tabell 70. Antatt sannsynlige utviklingstrekk på bruket de neste fem årene. Prosent. N (1669)

	Prosent
Produksjonsøkning	33
Produksjonsnedgang	18
Kostnadsreduksjoner	23
Økt arbeidsinnsats på bruket	15
Kulturlandskapstiltak	20
(Videre-)utvikling av tilleggsnæring med utgangspunkt i gårdens ressurser	16
Videreforedling og/eller salg av gårdsprodukter	7
Jeg arbeider (mer) utenfor gården	20
Ektefelle/samboer arbeider (mer) utenfor gården	11
Jeg blir pensjonist	21
Legger ned gårdsdrifta, fortsatt bosatt på gården	14
Legger ned gårdsdrifta, flytter	3
Gårdsbruket blir fritidseiendom	3

Spørsmål 39 i spørreskjemaet. Det var mulig å krysse av for flere svaralternativ

Tabell 71. Sannsynlige utviklingstrekk for gårdsbruket om 20 år. Prosent. N (1625)

	Prosent
Gårdsbruket vil være drevet av dagens bruker	18
Gårdsbruket vil være drevet av barn eller slekt av dagens bruker	41
Gårdsbruket vil være forpaktet bort til andre	7
Gårdsbruket vil være nedlagt som selvstendig enhet	9
Gårdsbruket vil være solgt utenfor familien, men drevet som selvstendig enhet	3
Gårdsbruket vil være fritidseiendom	4
Annet	1
Vet ikke	17
Total	100

Spørsmål 40 i spørreskjemaet

Tabell 72. Antagelser om hvem som sannsynligvis kommer til å ta over gården. Prosent. N (1645)

	Prosent
Eldste barn, sønn	18
Eldste barn, datter	9
Yngre barn, sønn	8
Yngre barn, datter	3
Noen av barna men vet ikke hvem	22
Noen andre i slekta	5
Tror det er ingen i slekta som vil overta	11
Vet ikke	25
Total	101

Spørsmål 41 i spørreskjemaet

Tabell 73. Tidspunkt for overtakelse. Prosent. N (1278)

	Prosent
Innen 10 år	40
Innen 20 år	29
Seinere	15
Vet ikke	17
Total	101

Spørsmål 42 i spørreskjemaet- besvares av de som tror at noen i familien (slekta) kommer til å overta

Tabell 74. Den mest avgjørende faktoren for at ingen vil ta over. Prosent. N (309)

	Prosent
Vil ha bedre betalt arbeid	29
Vil ha mer interessant arbeid	4
Dårlig lønnsomhet i gårdsdriften	33
Lite fritid	5
Ubequem arbeidstid	2
Bor/ønsker å bo et annet sted	9
Mangler interesse	18
Total	100

Spørsmål 43 i spørreskjemaet- besvares av de som ikke tror noen av familie (slekta) kommer til å ta over gården

Tabell 75. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg opplever at jeg har nok ferie- og fridager. Prosent. N (1621)

	Prosent
Helt uenig	29
Delvis uenig	18
Både og	24
Delvis enig	16
Helt enig	13
Totalt	100

Spørsmål 44 i spørreskjemaet

Tabell 76. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Mer fritid er viktigere enn økte inntekter. Prosent. N (1608)

	Prosent
Helt uenig	17
Delvis uenig	20
Både og	35
Delvis enig	18
Helt enig	10
Totalt	100

Spørsmål 44 i spørreskjemaet

Tabell 77. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er vanskelig å skaffe avløser når jeg skal ha fri. Prosent. N (1542)

	Prosent
Helt uenig	21
Delvis uenig	17
Både og	25
Delvis enig	19
Helt enig	18
Totalt	100

Spørsmål 44 i spørreskjemaet

Tabell 78. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg skulle gjerne holdt bedre kontakt med familie og venner. Prosent. N (1589)

	Prosent
Helt uenig	15
Delvis uenig	12
Både og	26
Delvis enig	30
Helt enig	17
Totalt	100

Spørsmål 44 i spørreskjemaet

Tabell 79. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg skulle gjerne hatt flere fortrolige venner Prosent. N (1583)

	Prosent
Helt uenig	24
Delvis uenig	16
Både og	29
Delvis enig	22
Helt enig	10
Totalt	101

Spørsmål 44 i spørreskjemaet

Tabell 80. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg føler meg ofte ensom som gårdbruker. Prosent. N (1608)

	Prosent
Helt uenig	27
Delvis uenig	20
Både og	23
Delvis enig	19
Helt enig	11
Totalt	100

Spørsmål 44 i spørreskjemaet

Tabell 81. Bøndernes tilfredshet med ni ulike levekårsfaktorer fra 1 (svært utilfreds) til 10 (svært tilfreds). Andel fornøyde, misfornøyde og gjennomsnittlig skåre.

	Fornøyde (verdi 8,9,10)	Misfornøyde (verdi 1,2,3)	Gjennomsnitt	N
Boforholdene	71	3	8,02	1613
Egen helse	44	12	6,65	1625
Eget sosialt nettverk	40	10	6,62	1622
Det landbruksfaglige miljøet der du bor	26	16	5,85	1617
Arbeidsforhold/ -miljø	32	10	6,25	1622
Tjeneste- /servicetilbudet i lokalsamfunnet	33	12	6,23	1616
Økonomien i husholdningen	27	16	5,85	1615
Ferie og fritid	21	29	5,19	1613
Inntekt fra gårdsdrifta	5	55	3,56	1629
Dyreholdet (for de med husdyr)	58	4	7,44	1203
Arbeidssikkerheten på gården	55	4	7,33	1627

Spørsmål 45 i spørreskjemaet

Tabell 82. Subjektiv helse. Prosent. N (1533)

	Prosent
Min helse er svært god	24
Min helse er god	52
Min helse er ikke helt god	22
Min helse er dårlig	2
Totalt	100

Spørsmål 46 i spørreskjemaet

Tabell 83. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er trygt og godt å bo på bygda. Prosent. N (1639)

	Prosent
Helt uenig	2
Delvis uenig	1
Både og	11
Delvis enig	26
Helt enig	60
Totalt	100

Spørsmål 47 i spørreskjemaet

Tabell 84. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er for mye støy og uro i byene.

Prosent. N (1625)

	Prosent
Helt uenig	3
Delvis uenig	7
Både og	20
Delvis enig	26
Helt enig	44
Totalt	100

Spørsmål 47 i spørreskjemaet

Tabell 85. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg bruker ofte kulturtilbudene som finnes i byene. Prosent. N (1620)

	Prosent
Helt uenig	30
Delvis uenig	25
Både og	29
Delvis enig	12
Helt enig	4
Totalt	100

Spørsmål 47 i spørreskjemaet

Tabell 86. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg foretrekker å feriere ute i naturen fremfor byferie. Prosent. N (1625)

	Prosent
Helt uenig	6
Delvis uenig	11
Både og	36
Delvis enig	19
Helt enig	28
Totalt	100

Spørsmål 47 i spørreskjemaet

Tabell 87. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Folk som bor på bygda har et bedre liv enn de som bor i byene. Prosent. N (1627)

	Prosent
Helt uenig	3
Delvis uenig	6
Både og	32
Delvis enig	28
Helt enig	31
Totalt	100

Spørsmål 47 i spørreskjemaet

Tabell 88. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Byfolk er mer tolerante enn bygdefolk.

Prosent. N (1624)

	Prosent
Helt uenig	35
Delvis uenig	22
Både og	34
Delvis enig	7
Helt enig	2
Totalt	100

Spørsmål 47 i spørreskjemaet

Tabell 89. I hvilken grad man er enig i følgende utsagn: Det er enklere å skape sitt eget liv i byen.

Prosent. N (1623)

	Prosent
Helt uenig	18
Delvis uenig	20
Både og	41
Delvis enig	17
Helt enig	5
Totalt	101

Spørsmål 47 i spørreskjemaet

Tabell 90. I hvilken grad man er enig i følgende utsagn: Byfolk har et fremmed forhold til naturen.

Prosent. N (1632)

	Prosent
Helt uenig	4
Delvis uenig	14
Både og	42
Delvis enig	27
Helt enig	14
Totalt	101

Spørsmål 47 i spørreskjemaet

Tabell 91. Hvordan husstandens totale økonomiske situasjon har endret seg de siste fem årene.

Prosent. N (1641)

	Prosent
Endret seg i positiv retning	47
Ingen endring	31
Endret seg i negativ retning	19
Vet ikke	3
Totalt	100

Spørsmål 48 i spørreskjemaet

Tabell 92. Hvordan man tror at husstandens totale økonomiske situasjon vil endre seg i løpet av de neste fem årene. Prosent. N (1639)

	Prosent
Endre seg i positiv retning	34
Ingen endring	39
Endre seg i negativ retning	14
Vet ikke	14
Totalt	101

Spørsmål 49 i spørreskjemaet

Tabell 93. Vanskeligheter med å klare de løpende utgifter til mat, transport, bolig og lignende. Prosent. N (1638)

	Prosent
Ofte	2
Av og til	8
En sjelden gang	17
Nei aldri	73
Totalt	100

Spørsmål 50 i spørreskjemaet

Tabell 94. Om man klarer å spare noe, basert på husstandens inntekter og utgifter. Prosent. N (1618)

	Prosent
Ja	61
Av og til	39
Totalt	100

Spørsmål 51 i spørreskjemaet

Tabell 95. Om man i løpet av de siste 10 år har mottatt støtte fra følgende tilskuddsordninger: Prosent. N (1669)

	Prosent
BU-midler til tradisjonelt landbruk.	20
BU-midler til tilleggsnæring landbruk	5
Regionale miljøprogram (RMP) eller miljøtiltak i landbruket (SMIL)	37
Nærings- og miljøtiltak i skogbruket	7
Kommunale næringsfond	6

Spørsmål 52 i spørreskjemaet

Tabell 96. Husstandens samlede netto næringsinntekt fra jord- og skogbruket i 2011. Prosent. N (1580)

	Prosent
Ingen inntekt / negativ inntekt	9
1-49 999 kroner	17
50 000-99 999 kroner	18
100 000-149 999 kroner	13
150 000-199 999 kroner	10
200 000-299 999 kroner	13
300 000-399 999 kroner	7
400 000-499 999 kroner	5
Over 500 000 kroner	6
Totalt	98

Spørsmål 53 i spørreskjemaet

Tabell 97. Husstandens samlede nettoinntekt i 2011 (alle inntekter fra arbeid på og utenfor gårdsbruket, også eventuelle trygde- og pensjonsinntekter). Prosent. N (1580)

	Prosent
Under 99 999 kroner	2
100 000-199 999 kroner	5
200 000-299 999 kroner	10
300 000-399 999 kroner	15
400 000-499 999 kroner	17
500 000-599 999 kroner	13
600 000-699 999 kroner	11
700 000-799 999 kroner	10
800 000-899 999 kroner	6
900 000-999 999 kroner	5
Over 1 000 000 kroner	8
Totalt	102

Spørsmål 54 i spørreskjemaet

Tabell 98. Andel av husstandens samlede nettoinntekt i 2009 som kom fra gårdsdriften. Prosent. N (1588)

	Prosent
0 prosent	9
1 til 24 prosent	44
25 til 49 prosent	18
50 til 74 prosent	14
75 til 99 prosent	9
100 prosent	6
Totalt	100

Spørsmål 55 i spørreskjemaet

Tabell 99. Den samlede gjelden på gårdsbruket sett i forhold til omfanget av drifta på bruket i dag. Prosent. N (1624)

	Prosent
Alt for stor	4
Stor	15
Middels	32
Liten	26
Har ikke gjeld	22
Totalt	99

Spørsmål 56 i spørreskjemaet

Tabell 100. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: På grunn av landbrukspolitikken som føres, vil mange kvie seg for å ta over gårdsbruk i årene fremover. Prosent. N (1634)

	Prosent
Helt uenig	2
Delvis uenig	4
Både og	17
Delvis enig	36
Helt enig	43
Totalt	102

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 101. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er for mange offentlige reguleringer i landbruket. Prosent. N (1627)

	Prosent
Helt uenig	2
Delvis uenig	7
Både og	21
Delvis enig	31
Helt enig	39
Totalt	100

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 102. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Alt i alt synes jeg at jeg får god hjelp fra landbruksforvaltningen. Prosent. N (1634)

	Prosent
Helt uenig	6
Delvis uenig	10
Både og	35
Delvis enig	37
Helt enig	13
Totalt	101

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 103. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Odelsloven bør opprettholdes. Prosent. N (1626)

	Prosent
Helt uenig	11
Delvis uenig	11
Både og	22
Delvis enig	23
Helt enig	33
Totalt	100

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 104. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Bo- og driveplikten bør opprettholdes. Prosent. N (1605)

	Prosent
Helt uenig	8
Delvis uenig	8
Både og	17
Delvis enig	24
Helt enig	44
Totalt	101

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 105. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er for lite markedstilpasning i norsk landbruksproduksjon. Prosent. N (1610)

	Prosent
Helt uenig	9
Delvis uenig	17
Både og	43
Delvis enig	24
Helt enig	8
Totalt	101

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 106. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Myndighetene bør oppfordre flere jenter til å ta over gårdsbruk. Prosent. N (1613)

	Prosent
Helt uenig	6
Delvis uenig	7
Både og	37
Delvis enig	28
Helt enig	22
Totalt	100

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 107. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Slik som det er i dag, er det enklere for gutter enn jenter å ta over og drive et gårdsbruk. Prosent. N (1627)

	Prosent
Helt uenig	14
Delvis uenig	15
Både og	33
Delvis enig	27
Helt enig	12
Totalt	101

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 108. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Graden av selvforsyning basert på norske ressurser bør økes. Prosent. N (1580)

	Prosent
Helt uenig	1
Delvis uenig	1
Både og	7
Delvis enig	23
Helt enig	68
Totalt	100

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 109. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det bør fortsatt være et krav om at avlinga brukes til matproduksjon for å få kulturlandskapstilskudd. Prosent. N (1627)

	Prosent
Helt uenig	6
Delvis uenig	7
Både og	14
Delvis enig	24
Helt enig	49
Totalt	100

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 110. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Pelsdyroppdrett bør forbys i Norge. Prosent. N (1552)

	Prosent
Helt uenig	49
Delvis uenig	19
Både og	15
Delvis enig	7
Helt enig	9
Totalt	99

Spørsmål 57 i spørreskjemaet

Tabell 111. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg vil trolig bruke arbeidsinnvandrere på gårdsbruket i årene som kommer. Prosent. N (1625)

	Prosent
Helt uenig	44
Delvis uenig	16
Både og	16
Delvis enig	11
Helt enig	13
Totalt	100

Spørsmål 58 i spørreskjemaet

Tabell 112. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er akseptabelt at arbeidsinnvandrere har lavere lønn enn innleid norsk arbeidskraft i landbruket. Prosent. N (1614)

	Prosent
Helt uenig	35
Delvis uenig	17
Både og	20
Delvis enig	16
Helt enig	12
Totalt	100

Spørsmål 58 i spørreskjemaet

Tabell 113. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Arbeidsinnvandrere er vanligvis fullgod arbeidskraft. Prosent. N (1611)

	Prosent
Helt uenig	3
Delvis uenig	6
Både og	27
Delvis enig	31
Helt enig	34
Totalt	101

Spørsmål 58 i spørreskjemaet

Tabell 114. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg er skeptisk til økt arbeidsinnvandring i landbruket. Prosent. N (1614)

	Prosent
Helt uenig	17
Delvis uenig	17
Både og	33
Delvis enig	20
Helt enig	13
Totalt	100

Spørsmål 58 i spørreskjemaet

Tabell 115. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jordbruksstøtten må i større grad frikoples fra produksjonen. Prosent. N (1609)

	Prosent
Helt uenig	29
Delvis uenig	21
Både og	30
Delvis enig	13
Helt enig	8
Totalt	101

Spørsmål 58 i spørreskjemaet

Tabell 116. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er på tide å fjerne produksjonsbegrensninger i norsk landbruk. Prosent. N (1615)

	Prosent
Helt uenig	29
Delvis uenig	19
Både og	24
Delvis enig	15
Helt enig	14
Totalt	101

Spørsmål 58 i spørreskjemaet

Tabell 117. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Økologisk drift er mer klimavennlig enn konvensjonell drift. Prosent. N (1624)

	Prosent
Helt uenig	34
Delvis uenig	21
Både og	27
Delvis enig	12
Helt enig	8
Totalt	102

Spørsmål 58 i spørreskjemaet

Tabell 118. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er viktigere å få ned utslippene i andre sektorer enn i landbruket. Prosent. N (1626)

	Prosent
Helt uenig	6
Delvis uenig	8
Både og	28
Delvis enig	24
Helt enig	34
Totalt	100

Spørsmål 58 i spørreskjemaet

Tabell 119. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Teknologisk utvikling vil gjøre landbruket i stand til å håndtere utfordringer knyttet til klimaendringer. Prosent. N (1603)

	Prosent
Helt uenig	44
Delvis uenig	16
Både og	16
Delvis enig	11
Helt enig	13
Totalt	100

Spørsmål 58 i spørreskjemaet

Tabell 120. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Dyr på økologiske gårder har det bedre enn dyr på konvensjonelle gårder. Prosent. N (1624)

	Prosent
Helt uenig	47
Delvis uenig	18
Både og	22
Delvis enig	11
Helt enig	3
Totalt	101

Spørsmål 59 i spørreskjemaet

Tabell 121. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Mat som er produsert økologisk, er ikke i vesentlig grad bedre for helsa enn konvensjonelt produsert norsk mat. Prosent. N (1627)

	Prosent
Helt uenig	8
Delvis uenig	9
Både og	16
Delvis enig	23
Helt enig	45
Totalt	101

Spørsmål 59 i spørreskjemaet

Tabell 122. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Å produsere maten økologisk er bedre for miljøet enn konvensjonelle produksjonsmetoder. Prosent. N (1622)

	Prosent
Helt uenig	26
Delvis uenig	17
Både og	26
Delvis enig	22
Helt enig	9
Totalt	100

Spørsmål 59 i spørreskjemaet

Tabell 123. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det konvensjonelle landbruket i Norge er økologisk nok. Prosent. N (1628)

	Prosent
Helt uenig	5
Delvis uenig	8
Både og	18
Delvis enig	28
Helt enig	40
Totalt	99

Spørsmål 59 i spørreskjemaet

Tabell 124. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det norske landbruket er i det store og hele miljøvennlig. Prosent. N (1628)

	Prosent
Helt uenig	1
Delvis uenig	4
Både og	19
Delvis enig	39
Helt enig	37
Totalt	100

Spørsmål 60 i spørreskjemaet

Tabell 125. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det nåværende husdyrholdet foregår på en tilfredsstillende måte for dyrs velferd. Prosent. N (1615)

	Prosent
Helt uenig	1
Delvis uenig	3
Både og	15
Delvis enig	42
Helt enig	38
Totalt	99

Spørsmål 60 i spørreskjemaet

Tabell 126. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Transportavstandene fra gården til slakterier er for lang med tanke på dyrenes velferd. Prosent. N (1620)

	Prosent
Helt uenig	10
Delvis uenig	11
Både og	23
Delvis enig	30
Helt enig	26
Totalt	100

Spørsmål 60 i spørreskjemaet

Tabell 127. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Det er liten grunn til å bekymre seg over om mat produsert i Norge er farlig å spise. Prosent. N (1623)

	Prosent
Helt uenig	2
Delvis uenig	2
Både og	6
Delvis enig	23
Helt enig	67
Totalt	100

Spørsmål 60 i spørreskjemaet

Tabell 128. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Bøndene kan best fremme sine interesser ved å stå sammen i samvirkeorganisasjon. Prosent. N (1621)

	Prosent
Helt uenig	3
Delvis uenig	4
Både og	17
Delvis enig	27
Helt enig	49
Totalt	100

Spørsmål 61 i spørreskjemaet

Tabell 129. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Jeg er villig til å få en lavere produktpris hvis det bidrar til å opprettholde landbruksproduksjon i hele landet. Prosent. N (1617)

	Prosent
Helt uenig	25
Delvis uenig	19
Både og	22
Delvis enig	24
Helt enig	11
Totalt	101

Spørsmål 61 i spørreskjemaet

Tabell 130. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Medlemsdemokratiet hindrer samvirkeorganisasjonene i å være effektive markedsaktører. Prosent. N (1601)

	Prosent
Helt uenig	14
Delvis uenig	17
Både og	42
Delvis enig	21
Helt enig	5
Totalt	99

Spørsmål 61 i spørreskjemaet

Tabell 131. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Samvirkeprinsippene blir ikke ivaretatt dersom selskapene blir for store. Prosent. N (1605)

	Prosent
Helt uenig	6
Delvis uenig	12
Både og	29
Delvis enig	34
Helt enig	18
Totalt	99

Spørsmål 61 i spørreskjemaet

Tabell 132. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Samvirke trenger konkurranse fra flere private aktører. Prosent. N (1609)

	Prosent
Helt uenig	12
Delvis uenig	14
Både og	29
Delvis enig	28
Helt enig	17
Totalt	100

Spørsmål 61 i spørreskjemaet

Tabell 133. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Med dagens utvikling blir samvirkeorganisasjonene avleggs. Prosent. N (1605)

	Prosent
Helt uenig	28
Delvis uenig	22
Både og	27
Delvis enig	17
Helt enig	6
Totalt	100

Spørsmål 61 i spørreskjemaet

Tabell 134. I hvilken grad man er enig i følgende påstand: Ledelsen i samvirkeorganisasjonene gjør en god jobb på vegne av medlemmene. Prosent. N (1612)

	Prosent
Helt uenig	8
Delvis uenig	14
Både og	44
Delvis enig	28
Helt enig	6
Totalt	100

Spørsmål 61 i spørreskjemaet

Tabell 135. Syn på i hvilken grad ulike faktorer vil ha negativ eller positiv virkning på norsk landbruk. Fordeling på de enkelte svaralternativene. Prosent

	Svært negativt	Noe negativt	Ingen betydning	Noe positivt	Svært positivt	Vet ikke	Sum
Bruk av genteknologi i norsk matproduksjon N (1613)	50	26	5	10	1	8	100
Færre og større produksjonsenheter N (1610)	31	40	7	18	3	3	102
Strengere krav til dyrevelferd N (1598)	6	20	19	35	17	3	100
Strengere miljøkrav N (1608)	13	29	18	30	7	3	100
Miljø- og matskandaler i andre land N (1604)	4	10	14	44	23	6	101
Større omlegging til økologisk jordbruk N (1608)	15	18	43	16	5	4	101

Mindre bruk av landbruksubsidier N (1605)	43	32	10	9	2	4	100
Mer nisjeproduksjon N (1612)	4	6	29	40	18	4	101
Mer bruk av lokale merkeordninger N (1614)	1	3	23	47	20	6	100

Spørsmål 62 i spørreskjemaet

Tabell 136. Syn på i hvilken grad det norske landbruket bør prioritere ulike oppgaver. Prosent

	Prioritere svakere	Prioritere som i dag	Prioritere sterkere	Sum	N
Sikre matproduksjon over hele landet	6	30	64	100	1622
Sikre en kostnadseffektiv matproduksjon	11	43	46	100	1612
Sikre matvareberedskap	1	13	87	101	1605
Sikre bosetting i distriktene	4	21	75	100	1618
Forvalte kulturarv	9	39	53	101	1618
Forvalte kulturlandskap/biologisk mangfold	10	39	51	100	1614
Sikre forbrukerne trygge matvarer	1	50	50	101	1623
Sikre forbrukerne norske matvarer	2	19	79	100	1619
Sikre forbrukerne billige matvarer	45	44	11	100	1606
Redusere utslipp av klimagasser fra landbruket	16	62	22	100	1616
Produksjon av bioenergi fra skog	6	29	65	100	1610
Produksjon av bioenergi fra husdyrgjødsel	7	33	60	100	1606
Hindre nye sykdommer/smittespredning i husdyrbesetninger	1	36	63	100	1621
Hindre nye sykdommer/smittespredning i planteproduksjoner	1	35	64	100	1613
Totalt	100				

Spørsmål 63a og 63b i spørreskjemaet

Tabell 137. Respondentens arbeid i gårdsdrifta i 2011. Prosent. N (1602)

	Prosent
Deltar ikke i gårdsarbeidet	1
1-200 timer	12
200-850 timer	29
850-1700 timer	20
1700-2550 timer	21
Mer enn 2550 timer	18
Totalt	101

Spørsmål 64 i spørreskjemaet

Tabell 138. Ektefelle/samboers arbeid i gårdsdrifta i 2011. Prosent. N (1248)

	Prosent
Deltar ikke i gårdsarbeidet	19
1-200 timer	41
200-850 timer	22
850-1700 timer	10
1700-2550 timer	6
Mer enn 2550 timer	2
Totalt	100

Spørsmål 64 i spørreskjemaet

Tabell 139. Mengden arbeidsinnsats fra andre i familien i 2011. Prosent. N (974)

	Prosent
Deltar ikke i gårdsarbeidet	26
1-200 timer	38
200-850 timer	23
850-1700 timer	9
1700-2550 timer	2
Mer enn 2550 timer	2
Totalt	100

Spørsmål 64 i spørreskjemaet

Tabell 140. Avløser/annen innleid hjelp arbeid i gårdsdriften i 2011. Prosent. N (1066)

	Prosent
Deltar ikke i gårdsarbeidet	23
1-200 timer	42
200-850 timer	25
850-1700 timer	6
1700-2550 timer	3
Mer enn 2550 timer	2
Totalt	101

Spørsmål 64 i spørreskjemaet

Tabell 141. Respondentens lønnsarbeid utenom gårdsdriften i 2011. Prosent. N (1590)

	Prosent
Har ikke jobb utenfor gårdsbruket	28
1-200 timer	11
200-850 timer	12
850-1700 timer	20
1700-2550 timer	25
Mer enn 2550 timer	4
Totalt	100

Spørsmål 65 i spørreskjemaet

Tabell 142. Ektefelle/samboers lønnsarbeid utenom gårdsdriften i 2011. Prosent. N (1311)

	Prosent
Har ikke jobb utenfor gårdsbruket	18
1-200 timer	5
200-850 timer	11
850-1700 timer	38
1700-2550 timer	26
Mer enn 2550 timer	1
Totalt	99

Spørsmål 65 i spørreskjemaet

Tabell 143. Arbeidshjelp av arbeidsinnvandrere på gårdsbruket i løpet av 2011. Prosent. N (1620)

	Prosent
Ja, har hatt arbeidshjelp av arbeidsinnvandrere på gårdsbruket i løpet av 2011	83
Nei, har ikke hatt arbeidshjelp av arbeidsinnvandrere på gårdsbruket i løpet av 2011	17
Totalt	100

Spørsmål 66 i spørreskjemaet

Tabell 144. Antallet arbeidsinnvandrere som man hadde hjelp av i 2011. Prosent. N (276)

	Prosent
1 person	40
2 personer	30
3-5 personer	18
6-8 personer	5
9-16 personer	3
20 personer eller mer	3
Totalt	99

Spørsmål 67a i spørreskjemaet- besvares bare av de som hadde arbeidsinnvandrere på gården i 2011

Tabell 145. Hvor lenge arbeidsinnvandrerne oppholdt seg på gården i gjennomsnitt hos den enkelte bonde. Prosent. N (276)

	Prosent
0 måneder	7
1 måned	31
2 måneder	15
3 måneder	15
4-6 måneder	14
7-9 måneder	8
Over 10 måneder	10
Totalt	100

Spørsmål 67b i spørreskjemaet

Tabell 146. Størrelse på produktivt jordbruksareal som eies av bruket. Prosent. N (1613)

	Prosent
0-9 daa	1
10-19 daa	2
20-49 daa	13
50-99 daa	27
100-249 daa	41
250-499 daa	13
500-999 daa	3
Over 1000 daa	0
Totalt	100

Spørsmål 68a i spørreskjemaet

Tabell 147. Størrelse på produktivt jordbruksareal som drives av bruket. Prosent. N (1603)

	Prosent
0-9 daa	2
10-19 daa	2
20-49 daa	8
50-99 daa	18
100-249 daa	40
250-500 daa	22
250-999 daa	8
Over 1000 daa	2
Totalt	102

Spørsmål 68b i spørreskjemaet

Tabell 148. Størrelse på produktivt skogareal som eies av bruket. Prosent. N (1537)

	Prosent
0-99 daa	34
100-499 daa	34
500-999 daa	16
1000-4999 daa	15
5000-9999 daa	1
Over 10 000 daa	0
Totalt	100

Spørsmål 68c i spørreskjemaet

Tabell 149. Alle produksjoner som man driver med på gårdsbruket, også de som har et mindre omfang. Prosent. N (1669)

	Prosent
Korn	32
Rotvekster (ikke gulrøtter)	1
Poteter	11
Grønnsaker (inkl. gulrøtter)	4
Frukt og bær	7
Gras og grønnfôr	62
Storfe	39
Svin	6
Sau	33
Geit	3
Verpehøns	4
Slaktekyllinger	1
Hest	10
Skogsdrift	33
Pelsdyr	0
Annet	9

Spørsmål 68d i spørreskjemaet. Flere kryss var mulig

Tabell 150. Viktigste produksjonen på gårdsbruket. Prosent. N(1600)

	Prosent
Melkeproduksjon	27
Husdyrproduksjon	19
Kornproduksjon	20
Annen planteproduksjon inklusive frukt og grønnsaker	8
Skog	3
Sau	20
Annen produksjon	5
Totalt	102

Spørsmål 68e i spørreskjemaet

Tabell 151. Størrelse på melkevot for kumelk. Prosent. N (477)

	Prosent
Under 50 000 liter	8
50 000 – 99 999 liter	34
100 000 – 199 999 liter	40
Mer enn 200 000 liter	18
Totalt	100

Spørsmål 69 i spørreskjemaet – besvares bare av de som driver melkeproduksjon

Tabell 152. Planer om å kjøpe eller selge melkekvote. Prosent. N (495)

	Prosent
Planlegger å kjøpe ny melkekvote	35
Planlegger å selge melkekvote	8
Ingen planer om kjøp eller salg	58
Totalt	101

Spørsmål 70 i spørreskjemaet- besvares bare av de som driver melkeproduksjon

Tabell 153. Har du melkerobot. Prosent. N (506)

	Prosent
Ja	9
Nei, men vurderer å anskaffe meg	10
Nei	81
Totalt	100

Spørsmål 71 i spørreskjemaet

Tabell 154. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser:

Leiekjøring, slått, brøyting, strøing og lignende. Prosent. N (1500)

	Prosent
Nei	68
Ja, jeg	29
Ja, ektefelle/samboer	2
Ja, begge i fellesskap	1
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 155. Driver med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser:

Vedproduksjon, biobrensel o.l. Prosent. N(1438)

	Prosent
Nei	72
Ja, jeg	22
Ja, ektefelle/samboer	1
Ja, begge i fellesskap	4
Totalt	99

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 156. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser:

Gårdssag. Prosent. N (1365)

	Prosent
Nei	96
Ja, jeg	4
Ja, ektefelle/samboer	0
Ja, begge i fellesskap	0
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 157. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Utleie av lokaler, lagerhold og lignende. Prosent. N(1400)

	Prosent
Nei	88
Ja, jeg	7
Ja, ektefelle/samboer	1
Ja, begge i fellesskap	4
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 158. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser:

Bygningsarbeid. Prosent. N(1373)

	Prosent
Nei	93
Ja, jeg	6
Ja, ektefelle/samboer	0
Ja, begge i fellesskap	0
Totalt	99

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 159. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser:

Husdyravløsning. Prosent. N(1363)

	Prosent
Nei	97
Ja, jeg	2
Ja, ektefelle/samboer	0
Ja, begge i fellesskap	0
Totalt	99

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 160. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Fiskeri, havbruk og/eller oppdrett. Prosent. N(1355)

	Prosent
Nei	98
Ja, jeg	1
Ja, ektefelle/samboer	0
Ja, begge i fellesskap	0
Totalt	99

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 161. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Gårdsmat (foredling og/eller salg). Prosent. N(1362)

	Prosent
Nei	96
Ja, jeg	2
Ja, ektefelle/samboer	0
Ja, begge i fellesskap	2
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 162. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Utleie av jakt- og/eller fiskerettigheter. Prosent. N (1401)

	Prosent
Nei	75
Ja, jeg	18
Ja, ektefelle/samboer	1
Ja, begge i fellesskap	7
Totalt	101

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 163. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Overnatting på eller ved gården. Prosent. N (1378)

	Prosent
Nei	92
Ja, jeg	3
Ja, ektefelle/samboer	1
Ja, begge i fellesskap	4
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 164. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Servering på eller ved gården. Prosent. N (1363)

	Prosent
Nei	97
Ja, jeg	1
Ja, ektefelle/samboer	1
Ja, begge i fellesskap	2
Totalt	101

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 165. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Opplevelsestilbud, guiding og lignende. Prosent. N (1362)

	Prosent
Nei	96
Ja, jeg	2
Ja, ektefelle/samboer	0
Ja, begge i fellesskap	2
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 166. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Organisert bygdeservice. Prosent. N (1354)

	Prosent
Nei	97
Ja, jeg	2
Ja, ektefelle/samboer	0
Ja, begge i fellesskap	0
Totalt	99

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 167. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Helse- og omsorg, avlastning. Prosent. N (1367)

	Prosent
Nei	95
Ja, jeg	2
Ja, ektefelle/samboer	1
Ja, begge i fellesskap	2
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 168. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Barnehage/skolerelaterte tjenester. Prosent. N (1364)

	Prosent
Nei	97
Ja, jeg	1
Ja, ektefelle/samboer	1
Ja, begge i fellesskap	1
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 169. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Rådgiving, regnskap, konsulenttjenester. Prosent. N (1355)

	Prosent
Nei	96
Ja, jeg	3
Ja, ektefelle/samboer	0
Ja, begge i fellesskap	
Totalt	99

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 170. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Kurs, seminar og konferanse. Prosent. N (1354)

	Prosent
Nei	98
Ja, jeg	1
Ja, ektefelle/samboer	1
Ja, begge i fellesskap	1
Totalt	101

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 172. Driver med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser: Annet. Prosent. N (1186)

	Prosent
Nei	91
Ja, jeg	6
Ja, ektefelle/samboer	1
Ja, begge i fellesskap	2
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 173. Oppstartsår leiekjøring, slått, brøyting, strøing og lignende. Prosent. N (404)

	Prosent
Før 1970	1
1970 til 1979	6
1980 til 1989	20
1990 til 1999	23
2000 til 2009	38
Etter 2010	12
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 174. Oppstartsår vedproduksjon, biobrensel og lignende. Prosent. N (259)

	Prosent
Før 1970	1
1970 til 1979	3
1980 til 1989	17
1990 til 1999	31
2000 til 2009	40
Etter 2010	8
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 175. Oppstartsår gårdssag. Prosent. N(38)

	Prosent
Før 1970	11
1970 til 1979	13
1980 til 1989	16
1990 til 1999	21
2000 til 2009	29
Etter 2010	11
Totalt	101

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 176. Oppstartsår utleie av lokaler, lagerhold o.l. Prosent. N (122)

	Prosent
Før 1970	0
1970 til 1979	2
1980 til 1989	7
1990 til 1999	23
2000 til 2009	48
Etter 2010	21
Totalt	101

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 177. Oppstartsår bygningsarbeid. Prosent. N (60)

	Prosent
Før 1970	2
1970 til 1979	8
1980 til 1989	17
1990 til 1999	20
2000 til 2009	42
Etter 2010	12
Totalt	101

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 178. Oppstartsår husdyravløsning. Prosent. N (25)

	Prosent
Før 1970	0
1970 til 1979	4
1980 til 1989	24
1990 til 1999	12
2000 til 2009	44
Etter 2010	16
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 179. Oppstartsår fiskeri, havbruk og/eller oppdrett. Prosent. N (20)

	Prosent
Før 1970	10
1970 til 1979	5
1980 til 1989	20
1990 til 1999	25
Etter 2000	40
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 180. Oppstartsår gårdsmat (foredling og/eller salg). Prosent. N (38)

	Prosent
Før 1970	0
1990 til 1999	24
2000 til 2009	58
Etter 2010	18
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 181. Oppstartsår utleie av jakt- og/eller fiskerettigheter. Prosent. N (190)

	Prosent
Før 1970	6
1970 til 1979	7
1980 til 1989	28
1990 til 1999	21
2000 til 2009	32
Etter 2010	6
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 182. Oppstartsår overnatting på eller ved gården. Prosent. N (76)

	Prosent
Før 1970	3
1970 til 1979	7
1980 til 1989	1
1990 til 1999	29
2000 til 2009	46
Etter 2010	14
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 183. Oppstartsår servering på eller ved gården. Prosent. N (27)

	Prosent
Før 1970	4
1970 til 1979	7
1980 til 1989	0
1990 til 1999	22
2000 til 2009	56
Etter 2010	11
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 184. Oppstartsår opplevelsestilbud, guiding o.l (reiseliv). Prosent. N (37)

	Prosent
Før 1990	0
1990 til 1999	27
2000 til 2009	59
Etter 2010	14
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 185. Oppstartsår organisert bygdeservice. Prosent. N (27)

	Prosent
Før 1990	0
1990 til 1999	30
2000 til 2009	56
Etter 2010	15
Totalt	101

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 186. Oppstartsår helse- og omsorg, avlastning. Prosent. N (45)

	Prosent
Før 1970	0
1970 til 1979	7
1980 til 1989	4
1990 til 1999	22
2000 til 2009	42
Etter 2010	24
Totalt	99

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 187. Oppstartsår barnehage/skolerelaterte tjenester. Prosent. N (34)

	Prosent
Før 1980	0
1980 til 1989	9
1990 til 1999	21
2000 til 2009	50
Etter 2010	21
Totalt	101

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 188. Oppstartsår rådgiving, regnskap, konsulenttjenester. Prosent. N(33)

	Prosent
Før 1970	0
1970 til 1979	9
1980 til 1989	3
1990 til 1999	33
2000 til 2009	39
Etter 2010	15
Totalt	99

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 189. Oppstartsår kurs, seminar og konferanse. Prosent. N(18)

	Prosent
Før 1980	0
1980 til 1989	6
1990 til 1999	11
2000 til 2009	72
Etter 2010	11
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 190. Oppstartsår kunst og kultur. Prosent. N (13)

	Prosent
Før 1970	0
1970 til 1979	23
1980 til 1989	0
1990 til 1999	15
2000 til 2009	54
Etter 2010	8
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 191. Oppstartsår annet. Prosent. N (78)

	Prosent
Før 1970	8
1970 til 1979	3
1980 til 1989	6
1990 til 1999	19
2000 til 2009	51
Etter 2010	13
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 192. Den samlede omsetningen på denne næringsvirksomheten. Prosent. N(884)

	Prosent
Ingen inntekt	14
1-49 999 kroner	38
50 000-99 999 kroner	15
100 000-149 999 kroner	10
150 000-199 999 kroner	5
200 000-299 999 kroner	7
300 000-399 999 kroner	4
Over 400 000 kroner	7
Totalt	100

Spørsmål 77 i spørreskjemaet

Tabell 193. Om man i 2011 drev med «Inn på tunet»- aktiviteter som næring på bruket (omsorgstjenester, arbeidstrening, rehabilitering, barnehage- og skolerelaterte tjenester el.l.) Prosent. N (1591)

	Prosent
Ja, driver med «Inn på tunet», grønn omsorg	3
Nei	93
Nei, men har drevet med «Inn på tunet» før, men sluttet	2
Nei, men planlegger å starte opp	3
Totalt	101

Spørsmål 79 i spørreskjemaet

Tabell 194. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Lokal kultur/lokale nettverk. Prosent. N (1025)

	Prosent
Svært stor betydning	4
Stor betydning	7
Noe betydning	17
Liten betydning	15
Ingen betydning	57
Totalt	100

Spørsmål 79 i spørreskjemaet

Tabell 195. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Ønske om å skape/få til noe. Prosent. N (1015)

	Prosent
Svært stor betydning	15
Stor betydning	21
Noe betydning	22
Liten betydning	8
Ingen betydning	35
Totalt	101

Spørsmål 79 i spørreskjemaet

Tabell 196. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Hadde tilgjengelige ressurser på gårdsbruket. Prosent. N (1031)

	Prosent
Svært stor betydning	18
Stor betydning	29
Noe betydning	19
Liten betydning	5
Ingen betydning	29
Totalt	100

Spørsmål 79 i spørreskjemaet

Tabell 197. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Lå spesielt til rette i distriktet her. Prosent. N (1012)

	Prosent
Svært stor betydning	9
Stor betydning	19
Noe betydning	22
Liten betydning	11
Ingen betydning	39
Totalt	100

Spørsmål 79 i spørreskjemaet

Tabell 198. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Ønske om å møte nye folk/jobbe med mennesker. Prosent. N (1004)

	Prosent
Svært stor betydning	4
Stor betydning	11
Noe betydning	21
Liten betydning	16
Ingen betydning	49
Totalt	101

Spørsmål 79 i spørreskjemaet

Tabell 199. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Hadde behov for ekstra inntekter. Prosent. N (1028)

	Prosent
Svært stor betydning	18
Stor betydning	21
Noe betydning	21
Liten betydning	9
Ingen betydning	31
Totalt	100

Spørsmål 79 i spørreskjemaet

Tabell 200. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Å skape en mulighet for å bli boende på bruket. Prosent. N (1020)

	Prosent
Svært stor betydning	15
Stor betydning	19
Noe betydning	16
Liten betydning	12
Ingen betydning	39
Totalt	101

Spørsmål 79 i spørreskjemaet

Tabell 201. Ulike faktorerers betydning for at det ble valgt å starte opp med næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Ønske om å skape en arbeidsplass for ektefelle/samboer. Prosent. N (999)

	Prosent
Svært stor betydning	7
Stor betydning	8
Noe betydning	15
Liten betydning	12
Ingen betydning	58
Totalt	100

Spørsmål 79 i spørreskjemaet

Tabell 202. Betydningen av inntektene som kommer fra eventuell annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser. Prosent. N (1488)

	Prosent
Driver ikke med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser	41
Liten/ingen økonomisk betydning	17
Noe økonomisk betydning	23
Stor økonomisk betydning	13
Meget stor økonomisk betydning	7
Totalt	101

Spørsmål 80 i spørreskjemaet

Tabell 203. I hvilket omfang man tror man kommer til å drive med annen næringsvirksomhet enn tradisjonelt jord- og skogbruk Prosent. N (1537)

	Prosent
Vil ikke drive med annen næring/slutte	26
Redusere omfanget	6
Omfang som i dag	33
Øke omfanget	13
Vet ikke	22
Totalt	100

Spørsmål 81 i spørreskjemaet

Tabell 204. Hvilket politisk parti man hadde stemt på hvis det hadde vært valg i morgen. Prosent. N (1613)

	Prosent
Arbeiderpartiet	9
Fremskrittspartiet	3
Høyre	10
Kristelig Folkeparti	5
Rødt	1
Senterpartiet	45
Sosialistisk Venstreparti	2
Venstre	3
Annet parti	1
Vil ikke stemme	2
Har ikke stemmerett	0
Vet ikke	19
Totalt	100

Spørsmål 82 i spørreskjemaet

Tabell 205. EU-standpunkt. Prosent. N (1640)

	Prosent
For norsk medlemskap i EU	3
Mot norsk medlemskap i EU	92
Vet ikke	5
Totalt	100

Spørsmål 83 i spørreskjemaet

Tabell 206. EØS-standpunkt. Prosent. N (1602)

	Prosent
For norsk deltakelse i EØS	27
Mot norsk deltakelse i EU	44
Vet ikke	29
Totalt	100

Spørsmål 83 i spørreskjemaet

Tabell 207. WTO-standpunkt. Prosent. N (1597)

	Prosent
For norsk deltakelse i EØS	24
Mot norsk deltakelse i EU	31
Vet ikke	44
Totalt	99

Spørsmål 83 i spørreskjemaet

Tabell 208. Hvordan man tror at klimaendringer vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1633)

	Prosent
Svært negativt	4
Noe negativt	38
Ingen betydning	34
Noe positivt	10
Svært positivt	1
Vet ikke	14
Totalt	101

Spørsmål 84 i spørreskjemaet

Tabell 209. Hvordan man tror at økte matvarepriser internasjonalt vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1612)

	Prosent
Svært negativt	1
Noe negativt	8
Ingen betydning	21
Noe positivt	51
Svært positivt	11
Vet ikke	8
Totalt	100

Spørsmål 84 i spørreskjemaet

Tabell 210. Hvordan man tror at økt etterspørsel etter biodrivstoff vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1614)

	Prosent
Svært negativt	1
Noe negativt	6
Ingen betydning	52
Noe positivt	23
Svært positivt	5
Vet ikke	14
Totalt	101

Spørsmål 84 i spørreskjemaet

Tabell 211. Hvordan man tror at dyre/plantesykdommer vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1623)

	Prosent
Svært negativt	8
Noe negativt	38
Ingen betydning	35
Noe positivt	4
Svært positivt	1
Vet ikke	15
Totalt	101

Spørsmål 84 i spørreskjemaet

Tabell 212. Hvordan man tror at rovdyr vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1623)

	Prosent
Svært negativt	18
Noe negativt	24
Ingen betydning	48
Noe positivt	1
Svært positivt	0
Vet ikke	10
Totalt	101

Spørsmål 84 i spørreskjemaet

Tabell 213. Hvordan man tror at krav til reduserte CO2-utslipp vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1628)

	Prosent
Svært negativt	6
Noe negativt	36
Ingen betydning	40
Noe positivt	4
Svært positivt	1
Vet ikke	13
Totalt	100

Spørsmål 84 i spørreskjemaet

Tabell 214. Hvordan man tror at økte energipris vil påvirke bruket de neste 10 årene. Prosent. N (1630)

	Prosent
Svært negativt	25
Noe negativt	51
Ingen betydning	12
Noe positivt	4
Svært positivt	1
Vet ikke	8
Totalt	101

Spørsmål 84 i spørreskjemaet

Tabell 215. Hvordan man tror at flom i økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1628)

	Prosent
Svært negativt	9
Noe negativt	28
Ingen betydning	55
Noe positivt	1
Svært positivt	0
Vet ikke	7
Totalt	100

Spørsmål 85 i spørreskjemaet

Tabell 216. Hvordan man tror at tørke eller vannmangel i økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1598)

	Prosent
Svært negativt	16
Noe negativt	36
Ingen betydning	40
Noe positivt	2
Svært positivt	0
Vet ikke	7
Totalt	101

Spørsmål 85 i spørreskjemaet

Tabell 217. Hvordan man tror at erosjon eller utgravning økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1601)

	Prosent
Svært negativt	11
Noe negativt	38
Ingen betydning	44
Noe positivt	0
Svært positivt	0
Vet ikke	7
Totalt	100

Spørsmål 85 i spørreskjemaet

Tabell 218. Hvordan man tror at økt nedbør om våren økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1618)

	Prosent
Svært negativt	18
Noe negativt	53
Ingen betydning	16
Noe positivt	8
Svært positivt	1
Vet ikke	4
Totalt	100

Spørsmål 85 i spørreskjemaet

Tabell 219. Hvordan man tror at lengre vekstsesong økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1613)

	Prosent
Svært negativt	1
Noe negativt	5
Ingen betydning	19
Noe positivt	55
Svært positivt	15
Vet ikke	5
Totalt	100

Spørsmål 85 i spørreskjemaet

Tabell 220. Hvordan man tror at kjøreskader grunnet våt åker eller eng økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1634)

	Prosent
Svært negativt	31
Noe negativt	52
Ingen betydning	13
Noe positivt	0
Svært positivt	0
Vet ikke	4
Totalt	100

Spørsmål 85 i spørreskjemaet

Tabell 221. Hvordan man tror at økt nedbør om våren økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1634)

	Prosent
Svært negativt	31
Noe negativt	54
Ingen betydning	10
Noe positivt	1
Svært positivt	0
Vet ikke	4
Totalt	100

Spørsmål 85 i spørreskjemaet

Tabell 222. Hvordan man tror at overvintringsskader økende grad vil påvirke produksjonen i løpet av de neste 10 årene. Prosent. N (1631)

	Prosent
Svært negativt	21
Noe negativt	44
Ingen betydning	29
Noe positivt	1
Svært positivt	0
Vet ikke	6
Totalt	101

Spørsmål 85 i spørreskjemaet

Tabell 223. Hva man første og fremst er bekymret for når det gjelder produksjon ved hjelp av genteknologi Prosent. N (1573)

	Prosent
Egen helse	16
Miljøet	28
Etiske aspekter	32
ikke bekymret	7
Vet ikke	17
Totalt	100

Spørsmål 86 i spørreskjemaet

Tabell 224. Hvor opptatt man er av klimadebatten prosent. N (1636)

	Prosent
Svært opptatt	6
Ganske opptatt	40
Verken eller	26
Ganske lite opptatt	19
Svært lite opptatt	9
Totalt	100

Spørsmål 87 i spørreskjemaet

Tabell 225. Dersom en ved hjelp av genteknologi kan få en mer miljøvennlig landbruksproduksjon, hvordan ville man da forholdt seg til å ta denne teknologien i bruk. N (1637)

	Prosent
Svært positiv	3
Noe positiv	25
Noe negativ	22
Svært negativ	22
Vet ikke	28
Totalt	100

Spørsmål 88 i spørreskjemaet

5. Referanser

Logstein, B. (2010). *Trender i norsk landbruk 2012. Frekvensrapport. Rapport 4/10.* Norsk senter for bygdeforskning. Trondheim.

Statistisk Sentralbyrå (SSB)(2012). SSBs jordbruksstatistikk (<http://www.ssb.no/-emner/10.04/12/>)

Rye, J. F. og Storstad, O. (2002). *Trender i norsk landbruk 2002. Frekvensrapport.* Rapport 08/02. Norsk senter for bygdeforskning. Trondheim.

Rye, J. F. og Storstad, O. (2004). *Trender i norsk landbruk 2004. Frekvensrapport.* Rapport 04/04. Norsk senter for bygdeforskning. Trondheim.

Vik, J. og Rye, J. F. (2006). *Trender i norsk landbruk 2006. Frekvensrapport.* Rapport 02/06. Norsk senter for bygdeforskning. Trondheim.

Vik, J. (2008). *Trender i norsk landbruk 2008. Frekvensrapport.* Rapport 13/08. Norsk senter for bygdeforskning. Trondheim.

Vågane, L. (2002). *Levekårsundersøkelsen blant landbruksbefolkningen 2002. Dokumentasjonsnotat.* Notater. Statistisk sentralbyrå, Oslo.

Hvordan fylle ut skjemaet?

Det er viktig at du markerer kryssene du setter tydelig. Bruk svart eller blå penn og sett kryssene slik: og ikke slik: Hvis du har krysset av i feil rute, markerer du dette ved å skravere hele ruten slik:

I noen spørsmål skal du ikke krysse av, men skrive inn antall eller årstall. Skjemaene leses maskinelt, og det er viktig at du skriver tydelig og kun ett siffer i hver rute slik:

For noen av spørsmålene vil du se at du skal hoppe over ett eller flere av de kommende spørsmålene avhengig av hvilket svaralternativ du krysser av for.

Husk at du kun skal sette ett kryss, bortsett fra i noen spørsmål der avkryssingsmåten er nærmere angitt. (Hvis du krysser av for mange svaralternativer, vil dine svar ikke bli registrert.)

1: Kjønn Mann..... ☐ Kvinne.. ☐	2: Hvilket år er du født? <table border="1" style="width: 100px; height: 30px; text-align: center;"> <tr><td style="width: 20px;">1</td><td style="width: 20px;">9</td><td style="width: 20px;"> </td><td style="width: 20px;"> </td></tr> </table>	1	9			8: Hva er din høyeste fullførte utdanning? (Sett bare ett kryss) Grunnskole eller tilsvarende ..... ☐ Videregående skole (yrkes-/landbruksfag) ..... ☐ Videregående skole (allmennfag/gymnas)..... ☐ Universitet/høyskole inntil 4 år..... ☐ Universitet/høyskole over 4 år ..... ☐
1	9					
3: Hva er din nåværende sivilstand? Gift ..... ☐ Gå til spm. 4 a+b Samboende..... ☐ Gå til spm. 4 a+b Skilt/separert ..... ☐ Gå til spm. 5 Enke/enkemann ..... ☐ Gå til spm. 5 Enslig ..... ☐ Gå til spm. 5		9: Har du fullført landbruksfaglig utdanning på videregående skole, høgskole, universitet eller tilsvarende nivå? (Sett bare ett kryss) Nei ..... ☐ Ja, på videregående skole..... ☐ Ja, på universitet/høgskole ..... ☐				
SKAL BARE BESVARES AV DE SOM HAR EKTEFELLE/SAMBOER 4a: Har din ektefelle/samboer barn fra tidligere forhold? Ja ..... ☐ Nei ..... ☐		10: Har du vokst opp på et gårdsbruk eller på bygda for øvrig? (Sett bare ett kryss) Ja, jeg har vokst opp på dette gårdsbruket ..... ☐ Ja, jeg har vokst opp på et gårdsbruk ..... ☐ Ja, jeg har vokst opp på bygda, men ikke på et gårdsbruk ..... ☐ Nei, jeg har bodd på bygda bare i mindre deler av min oppvekst ..... ☐ Nei, jeg har ikke vokst opp på bygda ..... ☐				
5: Har du barn? (Flere kryss er mulig) Nei ..... ☐ Gå til spm. 8 Ja, med min nåværende partner.... ☐ Gå til spm. 6 Ja, fra tidligere forhold..... ☐ Gå til spm. 6		11: Er du medlem av... (Flere kryss er mulig) Norsk Bonde- og Småbrukarlag ..... ☐ Norges Bondelag..... ☐ Landbrukets HMS-tjeneste ..... ☐ Norsvin ..... ☐ Felleskjøpet..... ☐ Nortura (egg/fjørfe)..... ☐ Nortura (svin/storfe/lam) ..... ☐ Landkreditt ..... ☐ GENO ..... ☐ Tine ..... ☐ Norges Skogeierforbund..... ☐				
SKAL BARE BESVARES AV DE SOM HAR BARN 6: Vil du anbefale noen av barna å ta over bruket etter deg? Ja ..... ☐ Nei ..... ☐ Vet ikke ..... ☐						
SKAL BARE BESVARES AV DE SOM HAR BARN 7: Hvor mange barn bor i samme husstand som deg? Under 18 år <input type="text" value="1"/> Over 18 år <input type="text" value="1"/>						

12: Hvor stor betydning har følgende forhold for at du er gårdbruker? (Sett ett kryss for hver linje)

	Stor betydning	Noe betydning	Liten betydning	Ingen betydning
Landbruksinteresse	☐	☐	☐	☐
Ønske om å være selvstendig	☐	☐	☐	☐
Interesse for et liv på bygda	☐	☐	☐	☐
Føler det som en plikt å drive gården videre	☐	☐	☐	☐
Gårdsdriften gir gode inntektsmuligheter	☐	☐	☐	☐
Hadde ikke andre jobbmuligheter da jeg tok over gården	☐	☐	☐	☐
Har ikke andre jobbmuligheter i dag	☐	☐	☐	☐
Ektefelle/samboer har ønske om å drive gård	☐	☐	☐	☐
Bidra med noe positivt til samfunnet	☐	☐	☐	☐
Gårdsdriften gir en god ramme for egne barns oppvekstmiljø	☐	☐	☐	☐

13: Tenker du på deg selv først og fremst som gårdbruker, eller er din yrkesidentitet mest knyttet til et annet yrke?

- Gårdbruker .....
- Annet yrke .....
- Vet ikke .....

14: Dersom du kunne velge fritt uten å ta økonomiske hensyn, hvilket av de følgende alternativene ville du foretrekke?

- Gårdsdrift på heltid .....
- Deltidsarbeid ved siden av gårdsdriften .....
- Heltidsarbeid ved siden av gårdsdriften .....
- Heltidsarbeid uten gårdsdrift .....
- Vet ikke .....

15: Hvordan føler du at gårdbrukeryrket jevnt over blir verdsatt av ulike grupper? Merk av på skalaen fra 1 (svært lavt verdsatt) til 5 (svært høyt verdsatt). (Sett ett kryss for hver linje)

	Svært lavt verdsatt	1	2	3	4	5	Svært høyt verdsatt
I lokalsamfunnet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
I storsamfunnet	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Av media	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Av rikspolitikerne	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Av forbrukerne	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Av landbruksforvaltningen	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

VI VIL NÅ FORTSETTE MED NOEN SPØRSMÅL OM GÅRDSBRUKET

16: Hvilket år overtok du hovedansvaret for driften av bruket?

--	--	--	--

17: Hadde du eller din eventuelle ektefelle/samboer odelsrett til bruket? (Sett bare ett kryss)

- Nei .....
- Ja, jeg (var første odelsberettigede) .....
- Ja, jeg (men var ikke første odelsberettigede) ..
- Ja, min ektefelle/samboer (var første odelsberettigede) .....
- Ja, min ektefelle/samboer (men var ikke første odelsberettigede) .....

18: Er gården en del av en melkesamdrift?

- Ja ..... Gå til spm. 20
- Nei, men har konkrete planer om melkesamdrift ..... Gå til spm. 19
- Nei ..... Gå til spm. 19

SKAL BARE BESVARES AV DE SOM IKKE ER EN DEL AV EN MELKESAMDRIFT

19: Hvor ofte samarbeider du med andre gårdbrukere om arbeidsoppgaver i tilknytning til gårdsdriften?

- Ofte .....
- Av og til .....
- Aldri/så og si aldri .....

20: Hvordan vil du beskrive standarden på brukets driftsbygninger?

- God .....
- Middels .....
- Dårlig .....

21: Hvordan vil du beskrive standarden på brukets maskinpark?

- God .....
- Middels .....
- Dårlig .....

22: Er det du, ektefelle/samboer eller begge som eier bruket, eller forpakter du/dere bruket? (Sett bare ett kryss)

- Bruket eies av meg .....
- Bruket eies av min ektefelle/samboer .....
- Bruket eies av meg og min ektefelle/samboer i fellesskap .....
- Jeg/vi forpakter/leier bruket .....
- Jeg/vi driver bruket på vegne av eier i nærmeste familie .....
- Annet .....

23: Driver du konvensjonell eller økologisk produksjon?

- Konvensjonell ..... Gå til spm. 24
- Økologisk (inkludert i Debio-ordningen) .... Gå til spm. 25
- Begge deler/under omlegging .. Gå til spm. 25

SKAL BARE BESVARES AV DE SOM DRIVER KONVENSJONELT LANDBRUK

24: Har du planer om å legge om driften helt eller delvis til økologisk produksjon i løpet av de neste fem årene?

- Ja .....
- Nei .....
- Vet ikke .....

25: Hva er din ektefelles/samboers høyeste fullførte utdanning? (Sett bare ett kryss)

- Har ikke partner ..... Gå til spm. 28
- Grunnskole eller tilsvarende .....
- Videregående skole (yrkes-/landbruksfag) .....
- Videregående skole (allmennfag/gymnas) .....
- Universitet/høyskole inntil 4 år .....
- Universitet/høyskole over 4 år .....

26: Hvor ofte deltar samboer/ektefelle i disse aktivitetene/beslutningene?

	Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Alltid
Daglige beslutninger og ledelse av gårdsarbeidet	☐	☐	☐	☐	☐
Praktisk arbeid i gårdsdrifta	☐	☐	☐	☐	☐
Løpende produksjonsplanlegging og rapportering	☐	☐	☐	☐	☐
Kontakt med veiledningsapparatet (landbruksfaglig rådgivning)	☐	☐	☐	☐	☐
Kontakt med regnskapskontor	☐	☐	☐	☐	☐
Langsiktig planlegging og investeringsbeslutninger	☐	☐	☐	☐	☐
Føring av regnskap	☐	☐	☐	☐	☐

27: Ta stilling til følgende påstander når det gjelder ektefelles/samboers involvering i gårdsdrifta:	Helt uenig	Delvis uenig	Både og	Delvis enig	Helt enig
Den er viktig for min trivsel som bonde.....	☐	☐	☐	☐	☐
Den er viktig for å ta gode beslutninger om gårdsdrifta.....	☐	☐	☐	☐	☐
Den er avgjørende for at jeg er bonde i dag.....	☐	☐	☐	☐	☐
Samboer/ektefelle er tilstrekkelig involvert.....	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg og ektefelle/samboer er likeverdige partnere i gårdsdrifta.....	☐	☐	☐	☐	☐
Ektefelle/samboers lønnsinntekt er med og finansierer gårdsdrifta/investeringer på gården.....	☐	☐	☐	☐	☐

BESVARES AV ALLE

28: Hvordan vurderer du kompetansen du/dere har på gårdsbruket innenfor følgende områder?	Ikke relevant	Svært God	God	Svært Tilstrekkelig	Dårlig/dårlig
Planteproduksjon.....	☐	☐	☐	☐	☐
Husdyrhold.....	☐	☐	☐	☐	☐
Driftstekniske fag.....	☐	☐	☐	☐	☐
Økonomi.....	☐	☐	☐	☐	☐
Administrasjon og ledelse.....	☐	☐	☐	☐	☐
Markedsforståelse.....	☐	☐	☐	☐	☐
Data og IKT.....	☐	☐	☐	☐	☐
Skogsdrift.....	☐	☐	☐	☐	☐

29: I hvilken grad mener du at du som næringsutøver får dekket dine behov for faglig oppdatering?	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Ikke i det hele tatt
.....	☐	☐	☐	☐

På de neste sidene vil du blant annet få noen spørsmål der vi er interessert i utsiktene for gårdsbruket de neste årene. For noen kan det være aktuelt å avslutte gårdsdriften i løpet av denne perioden, men dere skal likevel svare på disse spørsmålene

<p>30: Endret det økonomiske resultatet fra gårdsdriften seg i positiv eller negativ retning de siste fem årene?</p> <p>Endret seg i positiv retning..... ☐</p> <p>Ingen endring..... ☐</p> <p>Endret seg i negativ retning..... ☐</p> <p>Vet ikke..... ☐</p> <p>Bruket har vært i drift i mindre enn fem år..... ☐</p>	<p>31: Hvor sannsynlig er det at det blir foretatt større investeringer i gårdens driftsbygninger de neste fem årene?</p> <p>Svært sannsynlig..... ☐</p> <p>Ganske sannsynlig..... ☐</p> <p>Lite sannsynlig..... ☐</p> <p>Usannsynlig..... ☐</p>
<p>32: Tror du det økonomiske resultatet fra gårdsdriften vil endre seg i positiv eller negativ retning de neste fem årene?</p> <p>Endre seg i positiv retning..... ☐</p> <p>Ingen endring..... ☐</p> <p>Endre seg i negativ retning..... ☐</p> <p>Vet ikke..... ☐</p>	

4

<p>33: Regner du med at det vil skje opp- eller nedrustning i maskin- og redskapsparken som bruket disponerer i løpet av de neste fem årene?</p> <p>Det vil skje en <i>betydelig</i> opprustning..... ☐</p> <p>Det vil skje en <i>viss</i> opprustning..... ☐</p> <p>Maskin-/redskapsparken vil bli holdt omtrent på dagens nivå..... ☐</p> <p>Det vil skje salg, utrangering eller nedsliting i et <i>viss</i> omfang, men ingen opprustning..... ☐</p> <p>Det vil skje salg, utrangering eller nedsliting i et <i>betydelig</i> omfang, men ingen opprustning.. ☐</p> <p>Vet ikke..... ☐</p>	<p>34: Regner du med at det i løpet av de neste fem årene vil skje endringer i arealet dyrka mark som bruket disponerer? (Ta også med leid jord, tilleggsjord og eventuelt kjøp av jord)</p> <p>Nei..... ☐ Gå til spm. 36</p> <p>Usikkert, vanskelig å si..... ☐ Gå til spm. 36</p> <p>Tar sikte på å redusere arealet dyrka mark..... ☐ Gå til spm. 36</p> <p>Tar sikte på å øke arealet dyrka mark..... ☐ Gå til spm. 35</p> <p>Annet..... ☐ Gå til spm. 36</p>
---	---

SKAL BARE BESVARES AV DE SOM TAR SIKTE PÅ Å ØKE AREALET DYRKA MARK

35: På hvilken måte tar du sikte på å øke arealet dyrka mark? (Flere kryss er mulig)

Ved nydyrking.....

Ved å leie mer jord.....

Ved å kjøpe ny jord.....

36: Regner du med å øke eller minske avvirkningen i skogen de neste fem årene?

Har ikke gårdsskog av betydning.....

Nei, verken økning eller minskning i avvirkningen av betydning.....

Ja, har planer om å øke avvirkningen i gårdsskogbruket, men ikke på bekostning av annen landbruksproduksjon.....

Ja, har planer om å øke avvirkningen i gårdsskogbruket på bekostning av annen landbruksproduksjon.....

Ja, vil minske avvirkningen i gårdsskogbruket.....

Vet ikke.....

37: Hvor sannsynlig er det at det skjer endringer i brukets produksjonstype (oppstart/nedleggning av husdyr-/planteproduksjon) de neste fem årene?

Svært sannsynlig..... Gå til spm. 38

Ganske sannsynlig..... Gå til spm. 38

Lite sannsynlig..... Gå til spm. 39

Usannsynlig..... Gå til spm. 39

SKAL BARE BESVARES AV DE SOM MENER DET ER 'SVÆRT' ELLER 'GANSKE' SANNSYNLIG MED ENDRINGER I BRUKETS PRODUKSJONSTYPE

38: Hvilke endringer i valg av produksjoner på bruket vil mest sannsynlig skje (Flere kryss er mulig)

Ny husdyrproduksjon vil bli startet.....

Eksisterende husdyrproduksjon vil bli nedlagt.....

Ny planteproduksjon vil bli startet.....

Eksisterende planteproduksjon vil bli nedlagt.....

39: Hvilke av de følgende mulige utviklingstrekk vil være sannsynlige for deg/ditt gårdsbruk de neste fem årene? (Flere kryss er mulig)

Produksjonsøkning.....

Produksjonsnedgang.....

Kostnadsreduksjoner.....

Økt arbeidsinnsats på bruket.....

Kulturlandskapstiltak.....

(Videre-)utvikling av tilleggsnæring med utgangspunkt i gårdens ressurser.....

Videreforedling og/eller salg av gårdsprodukter..

Jeg arbeider (mer) utenfor gården.....

Ektefelle/samboer arbeider (mer) utenfor gården.....

Jeg blir pensjonist.....

Legger ned gårdsdrifta, fortsatt bosatt på gården.....

Legger ned gårdsdrifta, flytter.....

Gårdsbruket blir fritidseiendom.....

5

40: Hvilket av følgende alternativer regner du med er mest sannsynlig for ditt gårdsbruk om tyve år?

(sett bare ett kryss)

- Gårdsbruket vil være drevet av dagens brukere .....
- Gårdsbruket vil være drevet av barn eller slekt av dagens brukere.....
- Gårdsbruket vil være forpaktet bort til andre.....
- Gårdsbruket vil være nedlagt som selvstendig enhet.....
- Gårdsbruket vil være solgt utenfor familien, men drevet som selvstendig enhet .....
- Gårdsbruket vil være fritidseiendom .....
- Annet.....
- Vet ikke .....

41: Tror du at noen i familien (slekta) kommer til å ta over gården etter deg?

- Ja, eldste barn ..... sønn ..... datter
- Ja, yngre barn ..... sønn ..... datter
- Ja, noen av barna men vet ikke hvem .....
- Ja, noen andre i slekta.....
- Nei, tror det er ingen i slekta som vil overta ....
- Vet ikke .....

42: Hvis ja, når tror du det vil skje?

- Innen 10 år .....
- Innen 20 år .....
- Seinere.....
- Vet ikke .....

SKAL BARE BESVARES AV DE SOM IKKE TROR NOEN I FAMILIEN (SLEKTA) KOMMER TIL Å TA OVER GÅRDEN

43: Hva er den mest avgjørende faktoren for at ingen vil ta over? Ta utgangspunkt i den personen som har første odell til bruket. (Sett bare ett kryss)

- Vil ha bedre betalt arbeid.....
- Vil ha mer interessant arbeid .....
- Dårlig lønnsomhet i gårdsdriften .....
- Lite fritid.....
- Ubequem arbeidstid.....
- Bor/ønsker å bo et annet sted.....
- Mangler interesse for landbruksarbeid.....

VI VIL NÅ STILLE NOEN SPØRSMÅL OM DIN HVERDAG

44: Nedenfor følger noen påstander om ferie, fritid og sosial kontakt. Vi vil at du for hver av påstandene krysser av for om du er helt uenig, delvis uenig, både- og, delvis enig eller helt enig.

	Helt uenig	Delvis uenig	Både og	Delvis enig	Helt enig
Jeg opplever at jeg har nok ferie- og fridager.....	☐	☐	☐	☐	☐
Mer fritid er viktigere enn økte inntekter.....	☐	☐	☐	☐	☐
Det er vanskelig å skaffe avløser når jeg skal ha fri.....	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg skulle gjerne holdt bedre kontakt med familie og venner.....	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg skulle gjerne hatt flere fortrolige venner	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg føler meg ofte ensom som gårdbruker	☐	☐	☐	☐	☐

45: Hvor tilfreds er du med følgende forhold? Merk av på skalaen fra 1 (svært utilfreds) til 10 (svært tilfreds)

	Svært utilfreds										Svært tilfreds									
Inntekt fra gårdsdrifta	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Arbeidsforhold, arbeidsmiljø	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Økonomien i din husholdning	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Det landbruksfaglige miljøet der du bor	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Din egen helse	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ditt sosiale nettverk	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ferie og fritid	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Tjeneste-/servicetilbud i lokalsamfunnet	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Boforholdene	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Dyreholdet (for de med husdyr)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Arbeidssikkerheten på gården	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

46: Hvordan er helse di nå?

- Dårlig Ikke helt god God Svært god

47: Vi har også noen generelle utsagn om livet i bygd og by som vi vil at du skal angi i hvilken grad du er enig eller uenig i.

	Helt uenig	Delvis uenig	Både og	Delvis enig	Helt enig
Det er trygt og godt å bo på bygda	☐	☐	☐	☐	☐
Det er for mye støy og uro i byene.....	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg bruker ofte kulturtilbudene som finnes i byene	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg foretrekker å feriere ute i naturen fremfor byferier	☐	☐	☐	☐	☐
Folk som bor på bygda har et bedre liv enn de som bor i byene	☐	☐	☐	☐	☐
Byfolk er mer tolerante enn bygdefolk.....	☐	☐	☐	☐	☐
Det er enklere å skape sitt eget liv i byen	☐	☐	☐	☐	☐
Byfolk har et fremmed forhold til naturen	☐	☐	☐	☐	☐

Vi har også noen spørsmål om husstandens økonomiske situasjon

48: Har husstandens totale økonomiske situasjon endret seg i positiv eller negativ retning de siste fem årene?

Endret seg i positiv retning .....

Ingen endring .....

Endret seg i negativ retning .....

Vet ikke .....

49: Tror du at husstandens totale økonomiske situasjon vil endre seg i positiv eller negativ retning i løpet av de neste fem årene?

Endre seg i positiv retning .....

Ingen endring .....

Endre seg i negativ retning .....

Vet ikke .....

50: Har det i løpet av det siste året hendt at husstanden har hatt vansker med å klare de løpende utgifter til mat, transport, bolig og lignende?

Ja, ofte .....

Ja, av og til .....

Ja, en sjelden gang .....

Nei, aldri .....

51: Når du ser på husstandens inntekter og utgifter, er det vanligvis slik at dere kan spare noe?

Ja .....

Nei, svært lite eller ingenting .....

52: Har du i løpet av de siste 10 år mottatt støtte fra noen av de følgende tilskuddsordninger?

	Ja	Nei
BU-midler til tradisjonelt landbruk	☐	☐
BU-midler til tilleggsnæring landbruk	☐	☐
Regionale miljøprogram (RMP) eller miljøtiltak i landbruket (SMIL)	☐	☐
Nærings- og miljøtiltak i skogbruket	☐	☐
Kommunale næringsfond	☐	☐

53: Hvor stor var husstandens samlede netto næringsinntekt fra jord- og skogbruket i 2011? Gi et best mulig anslag.

Ingen inntekt / negativ inntekt.....

1-49 999 kroner.....

50 000-99 999 kroner.....

100 000-149 999 kroner.....

150 000-199 999 kroner.....

200 000-299 999 kroner.....

300 000-399 999 kroner.....

400 000-499 999 kroner.....

Over 500 000 kroner.....

54: Hvor stor var husstandens samlede nettoinntekt i 2011? (Ta med alle inntekter fra arbeid på og utenfor gårdsbruket, også eventuelle trygde- og pensjonsinntekter.) Gi et best mulig anslag.

Under 99 999 kroner.....

100 000-199 999 kroner.....

200 000-299 999 kroner.....

300 000-399 999 kroner.....

400 000-499 999 kroner.....

500 000-599 999 kroner.....

600 000-699 999 kroner.....

700 000-799 999 kroner.....

800 000-899 999 kroner.....

900 000-999 999 kroner.....

Over 1 000 000 kroner.....

55: Hvor stor andel av husstandens samlede nettoinntekt i 2009 kom fra gårdsdriften? Gi et best mulig anslag.

0 prosent.....

1 til 24 prosent .....

25 til 49 prosent .....

50 til 74 prosent .....

75 til 99 prosent .....

100 prosent.....

56: Hvordan vurderer du den samlede gjelden på gårdsbruket sett i forhold til omfanget av drifta på bruket i dag?

Alt for stor Stor Middels Liten Har ikke gjeld

NEDENFOR VIL DU FINNE FLERE PÅSTANDER OM ULIKE FORHOLD INNEN LANDBRUKET. VI VIL AT DU FOR HVER AV DISSE ANGIR HVOR ENIG ELLER UENIG DU ER

57: Vi skal nå fortsette med noen påstander om landbrukspolitikken

	Helt uenig	Delvis uenig	Både og	Delvis enig	Helt enig
På grunn av landbrukspolitikken som føres, vil mange kvie seg for å ta over gårdsbruk i årene fremover	☐	☐	☐	☐	☐
Det er for mange offentlige reguleringer i landbruket	☐	☐	☐	☐	☐
Alt i alt synes jeg at jeg får god hjelp fra landbruksforvaltningen	☐	☐	☐	☐	☐
Odelstven bør opprettholdes.....	☐	☐	☐	☐	☐
Bo- og driveplikten bør opprettholdes	☐	☐	☐	☐	☐
Det er for lite markedstilpasning i norsk landbruksproduksjon.....	☐	☐	☐	☐	☐
Myndighetene bør oppfordre flere jenter til å ta over gårdsbruk	☐	☐	☐	☐	☐
Slik som det er i dag, er det enklere for gutter enn jenter å ta over og drive et gårdsbruk	☐	☐	☐	☐	☐
Graden av selvforsyning basert på norske ressurser bør økes	☐	☐	☐	☐	☐
Det bør fortsatt være et krav om at avlinga brukes til matproduksjon for å få kulturlandskapstilskudd	☐	☐	☐	☐	☐
Pelsdyroppdrett bør forbys i Norge	☐	☐	☐	☐	☐

58: Vi ønsker at du tar stilling til følgende påstander

	Helt uenig	Delvis uenig	Både og	Delvis enig	Helt enig
Jeg vil trolig bruke arbeidsinnvandrere på gårdsbruket i årene som kommer.....	☐	☐	☐	☐	☐
Det er akseptabelt at arbeidsinnvandrere har lavere lønn enn innleidd norsk arbeidskraft i landbruket.....	☐	☐	☐	☐	☐
Arbeidsinnvandrere er vanligvis fullgod arbeidskraft	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er skeptisk til økt arbeidsinnvandring i landbruket	☐	☐	☐	☐	☐
Jordbruksstøtten må i større grad frikoples fra produksjonen.....	☐	☐	☐	☐	☐
Det er på tide å fjerne produksjonsbegrensninger i norsk landbruk.....	☐	☐	☐	☐	☐
Økologisk drift er mer klimavennlig enn konvensjonell drift	☐	☐	☐	☐	☐
Det er viktigere å få ned utslippene av klimagasser i andre sektorer enn i landbruket.....	☐	☐	☐	☐	☐
Teknologisk utvikling vil gjøre landbruket i stand til å håndtere utfordringer knyttet til klimaendringer	☐	☐	☐	☐	☐

59: Vi har også noen påstander om økologisk landbruk

	Helt uenig	Delvis uenig	Både og	Delvis enig	Helt enig
Dyrene på økologiske gårder har det bedre enn dyr på konvensjonelle gårder	☐	☐	☐	☐	☐
Mat som er produsert økologisk, er ikke i vesentlig grad bedre for helsa enn konvensjonelt produsert norsk mat.....	☐	☐	☐	☐	☐
Å produsere maten økologisk er bedre for miljøet enn konvensjonelle produksjonsmetoder.....	☐	☐	☐	☐	☐
Det konvensjonelle landbruket i Norge er økologisk nok.....	☐	☐	☐	☐	☐

60: Vi har videre noen påstander om dyrevelferd, miljø og mat

	Helt uenig	Delvis uenig	Både og	Delvis enig	Helt enig
Det norske landbruket er i det store og hele miljøvennlig.....	☐	☐	☐	☐	☐
Det nåværende husdyrholdet foregår på en tilfredsstillende måte for dyrs velferd.....	☐	☐	☐	☐	☐
Transportavstandene fra gården til slakterier er for lang med tanke på dyrenes velferd.....	☐	☐	☐	☐	☐
Det er liten grunn til å bekymre seg over om mat produsert i Norge er farlig å spise.....	☐	☐	☐	☐	☐

61: Vi fortsetter nå med noen påstander om landbrukssamvirket.

	Helt uenig	Delvis uenig	Både og	Delvis enig	Helt enig
Bøndene kan best fremme sine interesser ved å stå sammen i samvirkeorganisasjoner.....	☐	☐	☐	☐	☐
Jeg er villig til å få en lavere produktpris hvis det bidrar til å opprettholde landbruksproduksjon i hele landet.....	☐	☐	☐	☐	☐
Medlemsdemokratiet hindrer samvirkeorganisasjonene i å være effektive markedsaktører.....	☐	☐	☐	☐	☐
Samvirkeprinsippene blir ikke ivaretatt dersom selskapene blir for store.....	☐	☐	☐	☐	☐
Samvirket trenger konkurranse fra flere private aktører.....	☐	☐	☐	☐	☐
Med dagens utvikling blir samvirkeorganisasjonene avleggs.....	☐	☐	☐	☐	☐
Ledelsen i samvirkeorganisasjonene gjør en god jobb på vegne av medlemmene.....	☐	☐	☐	☐	☐

62: Mener du følgende faktorer vil ha en negativ eller positiv virkning for norsk landbruk?

	Svært negativ	Noe negativ	Ingen betydning	Noe positiv	Svært positiv	Vet ikke
Bruk av genteknologi i norsk matproduksjon.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Færre og større produksjonseenheter.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Strengere krav til dyrevelferd.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Strengere miljøkrav.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Miljø- og matskandaler i andre land.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Større omlegging til økologisk jordbruk.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mindre bruk av landbrukssubsidier.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mer nisjeproduksjon.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Mer bruk av lokale merkeordninger.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

63a: Mener du at det norske landbruket bør prioritere følgende oppgaver svakere, som i dag eller sterkere?

	Prioritere betydelig svakere	Prioritere noe svakere	Prioritere som i dag	Prioritere noe sterkere	Prioritere betydelig sterkere
Sikre matproduksjon over hele landet.....	☐	☐	☐	☐	☐
Sikre en kostnadseffektiv matproduksjon.....	☐	☐	☐	☐	☐
Sikre matvareberedskap.....	☐	☐	☐	☐	☐
Sikre bosetting i distriktene.....	☐	☐	☐	☐	☐
Forvalte kulturarv.....	☐	☐	☐	☐	☐
Forvalte kulturlandskap/biologisk mangfold.....	☐	☐	☐	☐	☐

63b: Mener du at det norske landbruket bør prioritere følgende oppgaver svakere, som i dag eller sterkere?

	Prioritere betydelig svakere	Prioritere noe svakere	Prioritere som i dag	Prioritere noe sterkere	Prioritere betydelig sterkere
Sikre forbrukerne trygge matvarer.....	☐	☐	☐	☐	☐
Sikre forbrukerne norske matvarer.....	☐	☐	☐	☐	☐
Sikre forbrukerne billige matvarer.....	☐	☐	☐	☐	☐
Redusere utslipp av klimagasser fra landbruket.....	☐	☐	☐	☐	☐
Produksjon av bioenergi fra skog.....	☐	☐	☐	☐	☐
Produksjon av bioenergi fra husdyrgjødsel.....	☐	☐	☐	☐	☐
Hindre nye sykdommer/smittespredning i husdyrbesetninger.....	☐	☐	☐	☐	☐
Hindre nye sykdommer/smittespredning i planteproduksjoner.....	☐	☐	☐	☐	☐

SÅ HAR VI NOEN SPØRSMÅL OM PRODUKSJON OG ARBEIDSINNSATS

64: Hvor mye arbeid la du selv, din eventuelle ektefelle/partner og andre ned i gårdsdriften i løpet av 2011? (40 timers arbeidsuke i 50 av årets uker gir 2000 arbeidstimer, ett årsverk innen industrien tilsvarer 1700 timer, et halvt årsverk er 850 timer) (NB! Sett kun ett kryss i hver kolonne)

	Du selv	Ektefelle/samboer	Kårfolk og annen familie	Avløsere og annen leid hjelp
Deltar ikke i gårdsarbeid	☐	☐	☐	☐
1 – 200 timer	☐	☐	☐	☐
200-850 timer	☐	☐	☐	☐
850-1700 timer	☐	☐	☐	☐
1700-2550 timer	☐	☐	☐	☐
Mer enn 2550 timer	☐	☐	☐	☐

65: Hvor mange timer lønnsarbeid utenom gårdsdriften hadde du og din eventuelle ektefelle/samboer i løpet av 2011? (40 timers arbeidsuke i 50 av årets uker gir 2000 arbeidstimer, ett årsverk innen industrien tilsvarer 1700 timer, et halvt årsverk er 850 timer) (NB! Sett kun ett kryss i hver kolonne)

	Du selv	Ektefelle/samboer
Har ikke jobb utenfor gårdsbruket	☐	☐
1 – 200 timer	☐	☐
200-850 timer	☐	☐
850-1700 timer	☐	☐
1700-2550 timer	☐	☐
Mer enn 2550 timer	☐	☐

66: Hadde du i løpet av 2011 arbeidshjelp av arbeidsinnvandrere på gårdsbruket? (Med arbeidsinnvandrere menes utenlandske statsborgere som oppholder seg i Norge i en tidsavgrenset periode på grunn av et arbeidsforhold)?

Nei..... Gå til spm. 68
 Ja..... Gå til spm 67a og 67b

SKAL BARE BESVARES AV DE SOM HADDE ARBEIDSINNVANDRERE PÅ GÅRDEN I 2011

67a: Hvor mange arbeidsinnvandrere hadde du hjelp av? personer

67b: Hvor lenge oppholdt arbeidsinnvandrerne seg på gården – i gjennomsnitt? måneder

68: Nedenfor vil vi at du skal gi flere opplysninger om størrelse og hvilken produksjon som foregår på bruket. Hvis du ikke har nøyaktige opplysninger, gi et best mulig anslag.

a) Hvor stort produktivt jordbruksareal eies av bruket?	b) Hvor stort produktivt jordbruksareal drives av bruket?	c) Hvor stort produktivt skogsareal eies av bruket?
0 – 9 daa ..... ☐	0 – 9 daa ..... ☐	0 – 99 daa ..... ☐
10 – 19 daa ..... ☐	10 – 19 daa ..... ☐	100 – 499 daa ..... ☐
20 – 49 daa ..... ☐	20 – 49 daa ..... ☐	500 – 999 daa ..... ☐
50 – 99 daa ..... ☐	50 – 99 daa ..... ☐	1000 – 4999 daa ..... ☐
100 – 249 daa ..... ☐	100 – 249 daa ..... ☐	5000 – 9999 daa ..... ☐
250 – 499 daa ..... ☐	250 – 500 daa ..... ☐	Over 10 000 daa ..... ☐
500 – 999 daa ..... ☐	500 – 999 daa ..... ☐	
Over 1000 daa ..... ☐	Over 1000 daa ..... ☐	

d) Sett kryss for alle produksjonene som du driver med på gårdsbruket, også de som har et mindre omfang. (Flere kryss er mulig)

Korn..... ☐	Gras og grønnfôr..... ☐	Verpehøns..... ☐
Røtvekster (ikke gulrøtter) ..... ☐	Storfe..... ☐	Slaktekyllinger..... ☐
Poteter..... ☐	Svin..... ☐	Hest..... ☐
Grønnsaker (inkl. gulrøtter)..... ☐	Sau..... ☐	Skogsdrift..... ☐
Frukt og bær..... ☐	Geit..... ☐	Pelsdyr..... ☐
		Annet..... ☐

e) Hva er den viktigste produksjonen på gårdsbruket? (Sett bare ett kryss)

Melkeproduksjon..... ☐
Husdyrhold..... ☐
Kornproduksjon..... ☐
Annen planteproduksjon, inklusive frukt og grønnsaker..... ☐
Skog..... ☐
Sau..... ☐
Annen produksjon..... ☐

SKAL BARE BESVARES AV DE SOM DRIVER MELKEPRODUKSJON

69: Hvis du har melkekvote for kumelk, hvor stor er denne?

Oppgi i hele 1000 liter: tusen liter

70: Har du planer om å kjøpe eller selge melkekvote i løpet av de neste to årene?

Planlegger å kjøpe ny melkekvote..... ☐
Planlegger å selge melkekvote..... ☐
Ingen planer om kjøp eller salg..... ☐

71: Har du melkebot?

Ja..... ☐
Nei, men vurderer å anskaffe meg..... ☐
Nei..... ☐

SKAL BESVARES AV DE SOM HAR DYR PÅ BEITE

72: Hvor stor betydning hadde følgende samarbeidstiltak knytta til beitedyr og beitebruk for deg? (Sett ett kryss for hver linje)

	Svært stor betydning	Stor betydning	Noe betydning	Liten betydning	Ingen betydning
Felles sanking.....	☐	☐	☐	☐	☐
Felles anlegg (gjerder, sankekve el.l.).....	☐	☐	☐	☐	☐
Felles tilsyn og gjeting.....	☐	☐	☐	☐	☐
Fellesfjøs/seter.....	☐	☐	☐	☐	☐
Annet.....	☐	☐	☐	☐	☐

73: Hvor stor betydning har følgende problemer knytta til beitebruk for din produksjon? (Sett ett kryss for hver linje)

	Svært stor betydning	Stor betydning	Noe betydning	Liten betydning	Ingen betydning
Tap av husdyr pga rovdyr og/eller ørn.....	☐	☐	☐	☐	☐
Tap av husdyr av andre grunner.....	☐	☐	☐	☐	☐
Beitenekt fra mattilsynet.....	☐	☐	☐	☐	☐
Begrensa tilgang på innmarksareal/vinterfôr.....	☐	☐	☐	☐	☐
Begrensa tilgang til utmarksbeite.....	☐	☐	☐	☐	☐
Brukskonflikter knytta til hytter og turisme.....	☐	☐	☐	☐	☐
Brukskonflikter knytta til reindrift.....	☐	☐	☐	☐	☐
Konflikter med naboer/andre bønder.....	☐	☐	☐	☐	☐
Dårlige/manglende gjerder.....	☐	☐	☐	☐	☐
Andre problemer.....	☐	☐	☐	☐	☐

74: Hvilke rettigheter til utmark er ditt beitebruk basert på (flere kryss er mulig)?

Har ingen spesielle rettigheter.....	☐
Eier utmark.....	☐
Har bruksrett.....	☐
Benytter fellesbeiter/allmenning.....	☐
Leier beite.....	☐
Vet ikke/vil ikke svare.....	☐

75: Hvordan ser du for deg at det vil drives beitebruk på ditt bruk om 5 år.

Vil ikke ha beitedyr om 5 år.....	☐
Redusere omfanget.....	☐
Omfang som i dag.....	☐
Øke omfanget.....	☐
Vet ikke.....	☐

76: Her kommer noen påstander knytta til beitebruk. Angi hvor enig eller uenig du er.

	Helt uenig	Delvis uenig	Både og	Delvis enig	Helt enig	ikke aktuelt
Sauenæringa må satse mer på beiting på innmark.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rovdyr er et økende problem og bestandene må begrenses.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Ørn er et økende problem og bestanden må begrenses.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
GPS og usynlige gjerder kan lette beitebruk i utmarka.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Økt tilsyn med sau på utmarksbeite er nødvendig.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Økonomien i saueholdet har blitt bedre de siste åra.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Utmarka blir for lite utnytta i dag.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Sauenæringa må bli bedre til å levere slakt jevnt over året.....	☐	☐	☐	☐	☐	☐

BESVARES AV ALLE

77: Driver du eller din ektefelle/samboer med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser? Kryss av for hver rekke

	Nei	Ja, jeg	Ja ektefelle/samboer	Ja begge i fellesskap	Årstall for oppstart
Leiekjøring, slått, brøyting, strøing o.l.	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Vedproduksjon, biobrensel o.l.	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Gårdssag.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Utleie av lokaler, lagerhold o.l.	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Bygningsarbeid.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Husdyravløsning.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Fiskeri, havbruk og/eller oppdrett.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Gårdsmat (foredling og/eller salg).....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Utleie av jakt- og/eller fiskerettigheter.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Overnatting på eller ved gården.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Servering på eller ved gården.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Opplevelsestilbud, guiding o.l. (reiseliv)....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Organisert bygdeservice.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Helse- og omsorg, avlastning.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Barnehage/skolerelaterte tjenester.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Rådgiving, regnskap, konsulenttjenester ..	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Kurs, seminar og konferanse.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Kunst og kultur.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>
Annet.....	☐	☐	☐	☐	<input type="text"/>

Hvor stor var netto næringsinntekt fra denne virksomheten i 2011?   tusen kroner

78: Ble det drevet "Inn på tunet"-aktiviteter som næring på bruket i 2011 (omsorgstjenester, arbeidstrening, rehabilitering, barnehage- og skolerelaterte tjenester el.l.)?

Ja, driver med "Inn på tunet"/grønn omsorg .....

Nei .....

Nei. Har drevet med "Inn på tunet" før, men sluttet .....

Nei, men planlegger å starte opp .....

79: Hvor stor betydning har følgende forhold har for at du/dere valgte å starte med ny næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser? (Sett ett kryss for hver linje)

	Svært stor betydning	Stor betydning	Noe betydning	Liten betydning	Ingen betydning
Lokal kultur/lokale nettverk	☐	☐	☐	☐	☐
Ønske om å skape/få til noe.....	☐	☐	☐	☐	☐
Hadde tilgjengelige ressurser på gårdsbruket.....	☐	☐	☐	☐	☐
Lå spesielt til rette i distriktet her.....	☐	☐	☐	☐	☐
Ønske om å møte nye folk/jobbe med mennesker ..	☐	☐	☐	☐	☐
Hadde behov for ekstra inntekter	☐	☐	☐	☐	☐
Å skape en mulighet for å bli boende på bruket	☐	☐	☐	☐	☐
Ønske om å skape en arbeidsplass for ektefelle/samboer	☐	☐	☐	☐	☐

80: Hvilken betydning har inntektene fra annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser?

Driver ikke med annen næringsvirksomhet med utgangspunkt i brukets ressurser .....

Liten/ingen økonomisk betydning.....

Noe økonomisk betydning .....

Stor økonomisk betydning .....

Meget stor økonomisk betydning .....

81: I hvilket omfang vil du i fremtiden drive med annen næringsvirksomhet enn tradisjonelt jord- og skogbruk?

Vil ikke drive med annen næring/slutte .....

Redusere omfanget.....

Omfang som i dag.....

Øke omfanget.....

Vet ikke.....

VI HAR OGSÅ TO SPØRSMÅL OM DINE POLITISKE SYNSPUNKTER

82: Dersom det var stortingsvalg i morgen, hvilket parti ville du stemme på?

Arbeiderpartiet.....	☐	Sosialistisk Venstreparti	☐
Fremskrittpartiet	☐	Venstre	☐
Høyre	☐	Annet parti	☐
Kristelig Folkeparti.....	☐	Vil ikke stemme.....	☐
Rødt	☐	Har ikke stemmerett.....	☐
Senterpartiet	☐	Vet ikke.....	☐

83: Er du for eller mot...

	For	Mot	Vet ikke
Norsk medlemskap i EU.....	☐	☐	☐
Norsk deltakelse i EØS	☐	☐	☐
Norsk deltakelse i WTO.....	☐	☐	☐

84: Hvordan tror du følgende faktorer vil påvirke ditt bruk de neste 10 åra (Sett ett kryss for hver linje).						
	Svært negativt	Noe negativt	Ingen betydning	Noe positivt	Svært positivt	Vet ikke
Klimaendringer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Økte matvarepriser internasjonalt	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Økt etterspørsel etter biodrivstoff	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Dyre/plantesykdommer	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Rovdyr	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Krav til reduserte CO2 utslipp	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Økte energipris	☐	☐	☐	☐	☐	☐

85: Hvordan tror du følgende forhold i økende grad vil påvirke din produksjon i løpet av de neste 10 årene?						
	Svært negativt	Noe negativ	Ingen betydning	Noe positivt	Svært positivt	Vet ikke
Flom	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Tørke eller vannmangel	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Erosjon eller utgravning	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Økt nedbør om våren	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Lengre vekstsesong	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Kjøreskader grunnet våt åker eller eng	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Økt nedbør om høsten	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Overvintringsskader	☐	☐	☐	☐	☐	☐

86: Hva er du først og fremst bekymret for når det gjelder produksjon ved hjelp av genteknologi? (Sett bare ett kryss)		87: Hvor opptatt er du av klimadebatten?	
Egen helse	☐	Svært opptatt	☐
Miljøet	☐	Ganske opptatt	☐
Etiske aspekter	☐	Verken eller	☐
Ikke bekymret	☐	Ganske lite opptatt	☐
Vet ikke	☐	Svært lite opptatt	☐

88: Dersom en ved hjelp av genteknologi kan få en mer miljøvennlig landbruksproduksjon, hvordan ville du forholdt deg til å ta denne teknologien i bruk?						
	Svært positiv	Noe positiv	Noe negativ	Svært negativ	Vet ikke	
.....	☐	☐	☐	☐	☐	

Takk for at du tok deg tid til å fylle ut skjemaet!

Bruk den ferdigfrankerte konvolutten til å returnere skjemaet innen tidsfristen angitt i følgebrevet. Skulle du ha kommentarer til noe ved undersøkelsen eller de tema som her tas opp, så legg gjerne ved et eget ark.